

img1

LIETUVOS AUKŠČIAUSIASIS TEISMAS

NUTARTIS

LIETUVOS RESPUBLIKOS VARDU

2022 m. sausio 13 d.
Vilnius

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, susidedanti iš teisėjų Sigitos Rudėnaitės (kolegijos pirmininkė), Gedimino Sagačio ir Dalios Vasarienės (pranešėja),

teismo posėdyje kasacine rašytinio proceso tvarka išnagrinėjo civilinę bylą pagal atsakovės uždarnosios akcinės bendrovės **Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro** kasacinį skundą dėl Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimo peržiūrėjimo civilinėje byloje pagal ieškovės uždarnosios akcinės bendrovės „Ecoservice Klaipėda“ ieškinį atsakovei uždarajai akcinei bendrovei Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centui dėl perkančiosios organizacijos sprendimo panaikinimo, tretieji asmenys uždaroji akcinė bendrovė „Klaipėdos autobusų parkas“, uždaroji akcinė bendrovė „Parsekas“ ir uždaroji akcinė bendrovė „Klaipėdos transportas“.

Teisėjų kolegija

n u s t a t ė :

I. Ginčo esmė

1. Kasacinėje byloje sprendžiama dėl materialiosios teisės normų, reglamentuojančių ikiteisminę viešųjų pirkimų ginčų nagrinėjimo tvarką, viešojo pirkimo sąlygų kvalifikavimą, atitinkamos tiekėjų pasiūlymo informacijos pripažinimą melaginga, tiekėjų perkančiosioms organizacijoms teikiamos konfidencialios informacijos apsaugą viešojo pirkimo ir peržiūros procedūrų metu, aiškinimo ir taikymo.
2. Ieškovė UAB „Ecoservice Klaipėda“ (toliau – ir ieškovė) pateikė ieškinį, kuriuo prašė: 1) panaikinti atsakovės UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro (toliau – atsakovė, perkančioji organizacija) sprendimą patvirtinti pasiūlymų eilę, apie kurią ieškovė buvo informuota 2018 m. lapkričio 29 d. Centrinės viešųjų pirkimų informacinės sistemos priemonėmis; 2) įpareigoti atsakovę pakartotinai atlikti tiekėjų grupės, sudarytos iš UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, UAB „Parsekas“ bei UAB „Klaipėdos transportas“, pasiūlymo vertinimą ir sudaryti naują pasiūlymų eilę; 3) priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
3. Ieškovė nurodė, kad atsakovė vykdė viešąjį pirkimą atviro konkurso būdu „Neringos savivaldybės komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo į Klaipėdos regiono savartyno apdorojimo įrenginius paslaugų pirkimas“ (Pirkimo Nr. 402058) (toliau – Konkursas). Konkurse dalyvavo ir pasiūlymus pateikė 3 tiekėjos – ieškovė, UAB „Ekonovus“ ir jungtinės veiklos pagrindu veikianti ūkio subjektų grupė, sudaryta iš UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, UAB „Parsekas“ ir UAB „Klaipėdos transportas“ (toliau – ir Tiekėjų grupė). Perkančiajai organizacijai 2018 m. lapkričio 29 d. nustačius pasiūlymų eilę, Konkurso laimėtoja buvo pripažinta Tiekėjų grupė. Ieškovė 2018 m. gruodžio 10 d. pateikė perkančiajai organizacijai pretenziją dėl 2018 m. lapkričio 29 d. sprendimo, ginčydamą Tiekėjų grupės atitiktį Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkto „Techninis ir profesinis pajėgumas“ bei 4 punkto „Finansinis ir ekonominis pajėgumas“ reikalavimams. Atsakovė 2018 m. gruodžio 17 d. raštu ieškovės pretenziją atmetė.
4. Ieškovės teigimu, nei Tiekėjų grupė bendrai, nei jos narės atskirai neatitinka Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto „Finansinis ir ekonominis pajėgumas“ kvalifikacijos reikalavimo, pagal kurį tiekėjo vidutinės metinės veiklos pajamos, vykdant veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, per pastaruosius 3 finansinius metus turi būti ne mažesnės kaip 200 000 Eur be PVM. 2018 m. lapkričio 21 d. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų atitikties deklaracijoje Nr. D-p18/22 nurodyta informacija yra deklaratyvi. Nė viena iš Tiekėjų grupės narių nevykdo mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo ar su ja susijusios veiklos. Tiekėjų grupės kvalifikacijos atitiktis finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimams negali būti grindžiama UAB „Parsekas“ su VI Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija sudarytomis sutartinėmis dėl atliekų išvežimo iš atplaukiančių laivų, nes mišrių komunalinių (buitinių) atliekų surinkimo ir vežimo paslaugas pagal nurodytas sutartis teikė ieškovė, kaip jungtinės veiklos partnerė, o visas atlygis pagal jas UAB „Parsekas“ (kaip atsakingą partnerį) buvo mokamas tik tam, kad ši jį paskirstytų (pervestų) kitiems partneriams.
5. Ieškovė pažymėjo, kad Tiekėjų grupė neatitinka ir Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtinto techninio ir profesinio pajėgumo kvalifikacijos reikalavimo, pagal kurį tiekėjas turi nuosavybės teise turėti arba nuomotis (ar kitais teisėtais pagrindais naudoti) pirkimo sutarčiai vykdyti reikalingą kiekį techninių priemonių, atitinkančių techninės specifikacijos reikalavimus: ne mažiau kaip vieną šiuksliavežį, atitinkantį EURO 5 standartą; ne mažiau kaip vieną konteinerių plovimo mašiną; ne mažiau kaip vieną automobilį buityje susidarančioms didelėms gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingosios ir kitoms atliekoms surinkti apvažiavimo būdu; ne mažiau kaip vienas iš nurodytų automobilių turi galėti aptarnauti požeminius konteinerius; visi nurodyti automobiliai turi turėti geografinės pozicionavimo sistemos (GPS) siųstuvus. Ieškovės teigimu, Tiekėjų grupė nepasiūlė (nepateikė) nei šiuksliavežį, atitinkančio EURO 5 standartą, nei transporto priemonės, galinčios aptarnauti požeminius konteinerius. Atsiliepime į ieškinį Tiekėjų grupės nurodomos transporto priemonės „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantasnebuvo nurodytos Tiekėjų grupei teikiant savo pasiūlymą perkančiajai organizacijai.

II. Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų procesinių sprendimų esmė

6. Klaipėdos apygardos teismas 2019 m. kovo 15 d. sprendimu ieškinį atmetė, paskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
7. Pirmosios instancijos teismas, spręsdamas dėl Tiekėjų grupės atitikties Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto „Finansinis ir ekonominis pajėgumas“ ir Konkurso sąlygų patikslinimo 6 punkto reikalavimams dėl vidutinių metinių veiklos pajamų, nustatė, jog tam, kad patvirtintų savo atitiktį šiai sąlygai, Konkurso dalyvis turėjo pateikti perkančiajai organizacijai laisvos formos tiekėjo deklaraciją.
8. Pagal Tiekėjų grupės narės UAB „Parsekas“ pateiktą 2018 m. lapkričio 21 d. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų atitikties deklaraciją Nr. D-p-18/22 UAB „Parsekas“ vidutinės metinės veiklos pajamos, vykdant veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, per pastaruosius 3 finansinius metus sudarė 233 510,79 Eur be PVM. Pagal perkančiosios organizacijos byloje pateiktą UAB „Parsekas“ 2018 m. lapkričio 22 d. pažymą apie veiklos pajamas Nr. P-2018/11/22 UAB „Parsekas“ per pastaruosius 3 finansinius metus iš viso gavo 719 757,87 Eur (be PVM) pajamų. Šios pažymos duomenų realumui pagrįsti UAB „Parsekas“ perkančiajai organizacijai taip pat pateikė atliekų surinkimo sutartis.
9. Pirmosios instancijos teismas nusprendė, kad Tiekėjų grupė atitinka ir Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkto „Techninis ir profesinis pajėgumas“ reikalavimus. Šią išvadą teismas padarė įvertinęs Tiekėjų grupės siūlomų techninių priemonių „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“, „Nissan Primaster“, „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ bei „Mercedes Benz 1838“ duomenis apie atitiktį techniniams reikalavimams, transporto priemonių registracijos liudijimus, UAB „Klaipėdos transportas“ 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutartį su trečiąja (ne bylos) šalimi dėl transporto priemonės „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ įsigijimo.
10. Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2019 m. gegužės 30 d. sprendimu panaikino Klaipėdos apygardos teismo 2019 m. kovo 15 d. sprendimą ir priėmė naują sprendimą – tenkino ieškovės ieškinį ir nusprendė panaikinti atsakovės sprendimą, kuriuo patvirtinta pasiūlymų eilė, apie kurį ieškovė buvo informuota 2018 m. lapkričio 29 d., o šalis grąžinti į prieš pažeidimą buvusią padėtį, perskirstė bylinėjimosi išlaidų atlyginimą.
11. Teisėjų kolegijos vertinimu, nėra objektyvaus pagrindo daryti išvadą, kad Tiekėjų grupė neatitiko Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto „Finansinis ir ekonominis pajėgumas“ reikalavimų.
12. Ieškovė nepateikė jokių argumentų, kurie galėtų patvirtinti, kad finansinio ir ekonominio pajėgumo pagrindimas Konkurso sąlygose reikalaujama būdu (laisvos formos tiekėjo deklaracija) yra neteisėtas, o pagal Tiekėjų grupės narės UAB „Parsekas“ direktoriaus pateiktą 2018 m. lapkričio 21 d. Tiekėjo kvalifikacijos reikalavimų atitikties deklaraciją Nr. D-p-18/22 UAB „Parsekas“ vidutinės metinės veiklos pajamos, vykdant veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, per pastaruosius 3 finansinius metus sudarė 233 510,79 Eur be PVM.
13. Teisėjų kolegija nurodė, kad atsakovė, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo (toliau – VPI) nuostatomis, Tiekėjų grupės kvalifikacijos vertinimo metu prašė pateikti žymiai daugiau informacijos, patvirtinančios Tiekėjų grupės atitiktį Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimui, nei to buvo prašoma Konkurso sąlygose. Pirmosios instancijos teismas įvertino ne tik laisvos formos tiekėjo deklaraciją, bet ir visus kitus tiek atsakovės, tiek pačios ieškovės į bylą pateiktus pajamas pagrindžiančius įrodymus.
14. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad kvalifikaciją pagrindžiančio dokumento nepateikimas nepaneigia kvalifikacijos kaip tam tikro juridinio fakto (objektyvios kategorijos) ar aplinkybių buvimo, jei jos atsirado ne vėliau kaip galutinę pasiūlymų pateikimo dieną.
15. Dėl ieškovės argumento, kad Tiekėjų grupė neturėjo teisės remtis UAB „Parsekas“ pajamomis, gautomis vykdant jungtinės veiklos sutartį, teisėjų kolegija nurodė, kad Konkurso sąlygose nebuvo reikalavimo įrodyti, jog pajamas už mišrių komunalinių atliekų išvežimą gavęs tiekėjas faktiškai pats atliekas būtų išvežęs, taip pat nebuvo reikalaujama išskaičiuoti kiekvienam jungtinės veiklos partneriui tenkančios pajamų dalies pagal įvykdytą jungtinės veiklos sutartį. Pagal 2017 m. balandžio 13 d. sutartį Nr. 41-2017-116 (bendra paslaugų kaina – 359 504,13 Eur be PVM) ir 2018 m. kovo 26 d. sutartį Nr. 41-2018-92 (bendra paslaugų kaina – 1 559 504,13 Eur be PVM), sudarytas su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, kurių objektas – mišrių komunalinių atliekų surinkimas ir išvežimas, UAB „Parsekas“ buvo atsakinga jungtinės veiklos partnerė, su kuria tiesiogiai buvo atsiskaitoma. Be to, byloje pateikta 2017 m. kovo 15 d. Jungtinės veiklos sutartis Nr. P17-0315/1, sudaryta jungtinės veiklos partnerių UAB „Parsekas“ (atsakingoji partnerė), UAB „BNS Capital“ ir UAB „Ecoservice Klaipėda“, patvirtina, kad UAB „Parsekas“ įsipareigojimų dalis įeinanti į bendrą pasiūlymo vertę, sudarė 35 proc. viso projekto sumos.
16. Teisėjų kolegija nurodė, kad Tiekėjų grupė 2018 m. lapkričio 21 d. rašte „Duomenys apie atitiktį techniniams reikalavimams“, kuris buvo teiktas su pasiūlymu, nurodė tik specializuotą automobilį / autocisterną su įranga „Mercedes Benz 1838“ ir krovininę transporto priemonę „Nissan Primaster“, kurios neatitiko visų Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtintų reikalavimų (nepritaikytos požeminiais konteineriais aptamauti, be to, transporto priemonė „Mercedes Benz 1838“, kaip šiukšliavežis, pagaminta 1993 metais, neatitinka EURO 5 standarto, įsigaliojusio 2008 metais).
17. Teisėjų kolegija nustatė, kad transporto priemonės „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN 75 CF 250 EURO 5 HIAB 21“ nebuvo nurodytos nei 2018 m. lapkričio 21 d. rašte, nei 2018 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. SR-127 „Dėl dokumentų ir informacijos pateikimo“, kuris perkančiajai organizacijai buvo pateiktas po to, kai, gavusi ieškovės pretenziją, perkančioji organizacija paprašė patikslinti pasiūlymą. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija padarė išvadą, kad, vertinant Tiekėjų grupės atitiktį Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtintiems kvalifikacijos reikalavimams, šiomis trimis atsakovės nurodytomis transporto priemonėmis negalima remtis, nes neaišku, kada jos buvo pasiūlytos perkančiajai organizacijai.
18. Byloje nėra jokių dokumentų, kurie patvirtintų Tiekėjų grupės teisę (realią galimybę) naudotis šiukšliavežiu „DAF FAN 75 CF 250 EURO5/HIAB 21“, – vien viešas skelbimas interneto tinklalapyje apie tokios techninės priemonės pardavimą to negali patvirtinti, o iš nevieša bylos medžiaga pripažintos 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutarties, kuri sudaryta vėliau nei pateiktas pasiūlymas, net nėra galimybės nustatyti, kad UAB „Klaipėdos transportas“ susitarė būtent dėl šiukšliavežio „DAF FAN 75 CF 250 EURO5/HIAB 21“ įsigijimo.
19. Teisėjų kolegija atkreipė dėmesį, kad pati atsakovė reikalavimą atitikti EURO 5 standartą grindžia būtent transporto priemone „DAF FAN 75 CF 250 EURO5/HIAB 21“, kuri, kaip nurodyta, negali būti vertinama, nes nėra duomenų, jog ji buvo pateikta kartu su Tiekėjų grupės pasiūlymu. Taip pat neaišku, kokių pagrindu Tiekėjų grupė ketina naudotis šia transporto priemone. Be to, atsiliepime nurodoma, kad būtent minėta transporto priemonė, o ne „Mercedes Benz“ ar „Nissan Primaster“, turi ir hidraulinių keltuvą, reikalingą požeminiais konteineriais aptamauti.
20. Nustačiusi, kad byloje nėra įrodymų, pagrindžiančių, jog Tiekėjų grupės pasiūlytas šiukšliavežis „Mercedes Benz 1838“ atitiktų EURO 5 standartą ar nors viena iš Tiekėjų grupės pasiūlytų transporto priemonių galėtų aptamauti požeminius konteinerius (turėtų hidraulinių keltuvą), teisėjų kolegija nusprendė, kad Tiekėjų grupės pasiūlymas turėjo būti atmestas kaip neatitinkantis Konkurso sąlygose įtvirtintų kvalifikacijos reikalavimų (Konkurso sąlygų 10.3.9 punktas).

21. Teisėjų kolegija pažymėjo, kad ieškinyje nurodomi bei skundžiami perkančiosios organizacijos neteisėti veiksmai (ieškinio pagrindas) turi sutapti su prieš tai tiekėjo pretenzijoje skundžiamu perkančiosios organizacijos sprendimu nurodytu pagrindu (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodeksas (toliau – ir [CPK](#)) 423³ straipsnio 2 dalis). Ieškovei pretenziją reiškus tik dėl Tiekėjų grupės pasiūlytos transporto priemonės „Mercedes Benz 1838“ atitikties Konkurso sąlygų reikalavimams („Mercedes Benz 1838“ nėra tinkama mišrioms komunalinėms atliekoms surinkti ir vežti, ypač 5 kub. m talpos požeminiam konteineriams, ir nėra konteinerių plovimo mašina), ieškovė nei ieškinyje, nei apeliaciniame skunde negali remtis argumentu, kad visos tiekėjų siūlomos transporto priemonės turi atitikti EURO 5 standartą.

III. Kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį teisiniai argumentai

22. Kasaciniu skundu atsakovė prašo panaikinti Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimą ir palikti galioti Klaipėdos apygardos teismo 2019 m. kovo 15 d. sprendimą. Kasacinis skundas grindžiamas šiais argumentais:
- 22.1. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė įrodymų tyrimo ir vertinimo taisykles, nes iš esmės nenagrinėjo visų duomenų dėl Tiekėjų grupės kvalifikacijos atitikties (Tiekėjų grupės pasiūlymo ir su juo pateiktų dokumentų), sprendime motyvuotai nepasisakė dėl jų vertinimo. Dėl to teismas padarė nepagrįstą išvadą, kad Tiekėjų grupės pasiūlyme kvalifikacijai pagrįsti nebuvo remiamasi trimis transporto priemonėmis: „Mercedes 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“. Teismas neįvertino, kad Tiekėjų grupė Konkurse pasiūlė transporto priemones: „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“, „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“, „Mercedes Benz 1838“, „Nissan Primastar“, ir jų atitiktį pagrindė su 2018 m. lapkričio 23 d. pasiūlymu pateiktais dokumentais.
- 22.1.1. Su pasiūlymu pateikti priedai Nr. 9 ir Nr. 10 (UAB „Klaipėdos transportas“ Įsipareigojimų sutartis ir UAB „Klaipėdos transportas“ „Duomenys apie atitiktį techniniams reikalavimams“) patvirtino, kad sutarčiai vykdyti Tiekėjų grupė numatė naudoti šiuokšliavežį „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“. Nors pasiūlymo pateikimo metu šis šiuokšliavežis dar nebuvo pristatytas ir registruotas Lietuvoje, tačiau Tiekėjų grupė būtų jį disponavusi vykdydama sutartį (Konkurso sąlygų 4 dalies 2 punkte kvalifikacijos reikalavimui pagrįsti nebuvo reikalaujama nuosavybės teise turėti Lietuvoje eksploatuojamą šiuokšliavežį).
- 22.1.2. Su pasiūlymu pateiktas priedas Nr. 21 (UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ „Duomenys apie atitiktį techniniams reikalavimams“) patvirtino transporto priemonių „Mercedes Benz 310“ ir „Mercedes Benz 2024“ atitiktį techniniams ir kvalifikacijos reikalavimams.
- 22.1.3. Su pasiūlymu pateiktas priedas Nr. 20 (UAB „Parsekas“ „Duomenys apie atitiktį techniniams reikalavimams“) patvirtino siūlomų transporto priemonių „Mercedes Benz 1838“ ir „Nissan Primastar“ atitiktį kvalifikacijos reikalavimams ir jų tinkamumą konteineriams plauti bei didelių gabaritų kroviniams išvežti.
- 22.2. Apeliacinės instancijos teismas pažeidė VPĮ 45 straipsnio 3 dalį, leidžiančią tiekėjui paaiškinti ir patikslinti savo netikslus ar neišsamius kvalifikacijos pagrindimo duomenis, nukrypo nuo kasacinio teismo praktikos, kurioje nurodoma, kad kvalifikaciją pagrindžiančio dokumento nepateikimas nepaneigia kvalifikacijos kaip tam tikro juridinio fakto; perkančioji organizacija privalo prašyti kandidatą ar dalyvį papildyti arba paaiškinti pateiktus netikslus ar neišsamius duomenis apie savo kvalifikaciją (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. spalio 16 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-554-690/2015). Jei teismas būtų įvertinęs, kad Tiekėjų grupė savo pasiūlyme nurodė šiuokšliavežį „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“, teismas, net ir manydamas, kad apie šią transporto priemonę Konkurse buvo pateikta nepakankamai duomenų, būtų privalėjęs remtis VPĮ 45 straipsnio 3 dalimi ir pagal suformuotą kasacinio teismo praktiką siūlyti Tiekėjų grupei neaiškius duomenis patikslinti. Šie pažeidimai turėjo įtakos neteisėtai sprendimo išvadai, kad Tiekėjų grupė savo pajėgumo šiuokšliavežiu „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“ pasiskaitė grįžti negali. Be to, jei teismas būtų tinkamai ištyręs Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenis, tokio tikslinimo net nebūtų reikėję, nes pasiūlyme yra visa informacija apie šiuokšliavežį „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“.
- 22.3. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai kvalifikacijai pagrįsti reikalavo teismo nurodytos formos įrodymo ir įrodymus vertino pasirinkdamas du dokumentus (2018 m. lapkričio 21 d. rašte ir 2018 m. gruodžio 13 d. rašte Nr. SR-127 „Dėl duomenų ir informacijos pateikimo“), ir tokiu būdu apribojo Tiekėjų grupės teisę pagrįsti kvalifikaciją kitais dokumentais. Tokia išvada prieštarauja VPĮ 45 straipsnyje įtvirtintiems pasiūlymų vertinimo ir VPĮ 47 straipsnyje įtvirtintiems kvalifikacijos tikrinimo principams, kurie nenustato jokių ribojimų ar reikalavimų, kuo tiekėjas gali įrodinėti savo kvalifikaciją. Kvalifikacija yra objektyvi kategorija, kuri gali būti įrodyta bet kuriais kvalifikaciją pagrindžiančiais įrodymais (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2011 m. birželio 27 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-293/2011). Taip pat teismas pažeidė turinio prieš formą principą, nukrypo nuo kasacinio teismo išaiškinimų, kuriuose nurodoma, kad tiekėjų veiksmų ir perkančiosios organizacijos sprendimų turinčiasis vertinimas, atsižvelgiant į viešųjų pirkimų principus ir tikslus, turi viršenybę prieš formalųjį (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2012 m. birželio 8 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-280/2012](#)).
23. Ieškovė atsiliepimu į kasacinį skundą prašo skundą atmesti ir Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimą palikti nepakeistą, priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą. Atsiliepime nurodomi šie argumentai:
- 23.1. Apeliacinės instancijos teismas objektyviai vertino visus byloje esančius įrodymus, išvadas dėl Tiekėjų grupės atitikties techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimui padarė iš įrodymų visumos, nepažeisdamas [CPK](#) 176 straipsnio 1 dalies, 185 straipsnio 1 ir 2 dalių, taip pat VPĮ nustatytų pasiūlymų vertinimo ir kvalifikacijos tikrinimo principų (VPĮ 45, 47 straipsniai). Atsakovė kasaciniame skunde deklaratyviai teigia, kad Tiekėjų grupės nurodytos transporto priemonės atitinka techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimo kriterijus. Priešingai nei teigia atsakovė, byloje nėra jokių duomenų, patvirtinančių Tiekėjų grupės teisę (realią galimybę) naudotis šiuokšliavežiu „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Krantas“, kad toks pagrindas atsirastų ateityje, nors Konkurso sąlygose nustatytas reikalavimas pateikti tokį pagrindą įrodančius dokumentus. Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenys nepatvirtino transporto priemonių „Mercedes Benz 310“ ir „Mercedes Benz 2024“ atitikties techninio ir profesinio pajėgumo kvalifikaciniam reikalavimui, jos nebuvo nurodytos 2018 m. lapkričio 21 d. rašte ir 2018 m. gruodžio 13 d. rašte, kuris buvo pateiktas po perkančiosios organizacijos prašymo patikslinti pasiūlymą. Tiekėjų grupės pasiūlyme nurodytos transporto priemonės „Mercedes Benz 1838“ ir „Nissan Primastar“ neatitinka visų techninio ir profesinio pajėgumo kvalifikacinio reikalavimo kriterijų, nes jos neaptarnauja požeminių konteinerių, nė viena jų nėra šiuokšliavežis, atitinkantis EURO 5 standartą.
- 23.2. Tiekėjų grupei neturėjo ir negalėjo būti sudarytos galimybės pakartotinai tikslinti neaiškius ir (ar) netikslus duomenis dėl atitikties techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimui. Konkurso sutarčiai vykdyti reikalingos techninės priemonės bei su jomis susiję reikalaujami pateikti duomenys ir dokumentai laikytini Tiekėjų grupės pasiūlymo siaurąja prasme dalimi. Taigi, Tiekėjų grupės pasiūlymo trūkumams tikslinti taikoma ne VPĮ 45 straipsnio 3 dalis, kuri yra taikoma pasiūlymui plačiąja prasme tikslinti, bet VPĮ 55 straipsnio 9 dalis, kuri, atsižvelgiant į kasacinio teismo praktiką, aiškintina ir taikytina siaurai, o tai reiškia, kad pasiūlymo duomenų tikslinimas apima tik išskirtines situacijas, kai pasiūlymo trūkumai redakcinio pobūdžio, objektyviai nustatytini ir paprastai ištaisytini. Šiuo atveju Tiekėjų grupės pasiūlymo siaurąja prasme trūkumai yra tokio pobūdžio, kad pasiūlymo nėra galima paaiškinti (patikslinti) nepakeičiant jo duomenų, todėl toks pasiūlymo esmės keitimas neatitiktų VPĮ 55 straipsnio 9 dalies reguliavimo. Atitinkamai apeliacinės instancijos teismui nekilo pareiga

sudaryti galimybę perkančiajai organizacijai prašyti paaiškinti (patikslinti) Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenis.

- 23.3. Tiekėjų grupės pasiūlymas neatitinka Konkurso sąlygų 1 priedo „Techninė specifikacija“ 12 punkte nurodyto reikalavimo, įtvirtinančio, kad paslaugos teikėjas teikia paslaugas naudodamasis komunalinių atliekų surinkimo transporto priemonėmis, atitinkančiomis ne žemesnio nei EURO 5 standarto reikalavimus Tiekėjų grupės pasiūlytos transporto priemonės „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „Mercedes Benz 1838“, atsižvelgiant į jų pagaminimo datas, objektyviai negali atitikti EURO 5 standartų kuris atsirado 2008 m. Apeliacinės instancijos teismas nepagrįstai nevertino šių ieškovės argumentų, motyvuodamas tuo, kad ieškovė tokio pobūdžio aplinkybių nebuvo nurodžiusi 2018 m. gruodžio 10 d. pretenzijoje. Tačiau ieškovė apie šias aplinkybes sužinojo tik bylos nagrinėjimo metu, todėl kreipimosi su pretenzija metu ieškovė jų objektyviai negalėjo nurodyti (CPK 423³ straipsnio 3 dalis).
- 23.4. Tiekėjų grupės pasiūlymas neatitinka Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtinto finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimo. Tokią išvadą patvirtina tokios aplinkybės: 1) 2018 m. kovo 26 d. sutartis Nr. 41-2018-92 ir jos pagrindu UAB „Parsekas“ gautos pajamos neturėjo būti vertinamos, nes šia sutartimi nesirėmė nei Tiekėjų grupė, nei perkančioji organizacija, nei pirmosios instancijos teismas; 2) byloje nėra pateikta jokių įrodymų, kurie leistų patikimai nustatyti, ar paslaugas pagal Tiekėjų grupės pateiktas 6 sutartis teikė tik UAB „Parsekas“, ar jos buvo teikiamos kartu su kitais partneriais kiek, kada ir kokias paslaugas pagal sutartis teikė būtent UAB „Parsekas“, kiek ir už kokių konkrečių paslaugų teikimą UAB „Parsekas“ gavo pajamų; 3) pagal dalį sutarčių UAB „Parsekas“ neteikė būtent mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų bei negavo pajamų būtent iš šios veiklos, šias pajamas dalijosi su kitais jungtinės veiklos partneriais, pvz., negalėjo būti įtrauktos pajamos (359 504,13 Eur), gautos iš 2017 m. balandžio 13 d. sutarties, sudarytos su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija. Paslaugas pagal šią sutartį teikė ne tik UAB „Parsekas“, ji veikė kartu su jungtinės veiklos partneriais, o mišrių komunalinių (buitinių) atliekų surinkimo ir vežimo paslaugas pagal šią sutartį teikė ieškovė. UAB „Parsekas“ įsipareigojimų dalis sudaro 35 proc. viso projekto sumos, todėl ši bendrovė pagal 2017 m. balandžio 13 d. sutartį galėjo gauti ne daugiau kaip 125 826,46 Eur. Tai reiškia, kad UAB „Parsekas“ vidutinės metinės veiklos pajamos (be PVM) per pastaruosius 3 metus yra mažesnės nei 200 000 Eur be PVM.

IV. Kreipimosi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą ir šio teismo priimto prejudicinio sprendimo esmė, byloje dalyvaujančių asmenų rašytiniai paaiškinimai

24. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija 2019 m. gruodžio 17 d. nutartimi kreipėsi į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą (toliau – Teisingumo Teismas) su prašymu priimti prejudicinį sprendimą dėl 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2014/24/ES dėl viešųjų pirkimų, kuria panaikinama Direktyva 2004/18/EB (toliau – Direktyva 2014/24), 18 straipsnio 1 dalies, 21, 42 straipsnių, 57 straipsnio 4 dalies h punkto, 58 straipsnio 3 ir 4 dalies, 70 straipsnio, 1989 m. gruodžio 21 d. Tarybos direktyvos 89/665/EEB dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos 2007 m. gruodžio 11 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2007/66/EB, (toliau – Direktyva 89/665) 1 straipsnio 1 dalies 3 pastraipos, 3 ir 5 dalių, 2016 m. birželio 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos (ES) 2016/943 dėl neatskleistos praktinės patirties ir verslo informacijos (komercinių paslapčių) apsaugos nuo neteisėto jų gavimo, naudojimo ir atskleidimo (toliau – Direktyva 2016/943) 18-osios konstatuojamosios dalies ir 9 straipsnio 2 dalies 3 pastraipos išaiškinimo šiais klausimais:
- 24.1. Ar viešojo pirkimo sąlyga, pagal kurią iš tiekėjų reikalaujama įrodyti atitinkamo dydžio vidutinės metinės veiklos pajamas, vykdamą veiklą tik dėl konkrečių paslaugų (mišrių komunalinių atliekų tvarkymo), patenka į Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 ar 4 dalies taikymo sritį?
- 24.2. Ar nuo atsakymo į pirmąjį klausimą priklauso tiekėjo pajėgumo vertinimo tvarka, nustatyta Teisingumo Teismo 2017 m. gegužės 4 d. sprendime byloje *Esaprojekt*, C-387/14?
- 24.3. Ar viešojo pirkimo sąlyga, pagal kurią iš tiekėjų reikalaujama įrodyti [šiukšlių tvarkymo] paslaugoms teikti reikalingų transporto priemonių atitikti konkrečioms techninėms reikalavimams, įskaitant taršos emisijos (EURO 5), GPS siųstuvo įrengimo, atitinkamos talpos ir pan., patenka į Direktyvos 2014/24: a) 58 straipsnio 4 dalies; b) 42 straipsnio kartu su VII priedo nuostatomis; c) 70 straipsnio reguliavimo sritį?
- 24.4. Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa, kurioje įtvirtintas peržiūros procedūrų veiksmingumo principas, šio straipsnio 3 ir 5 dalys, Direktyvos 2014/24 21 straipsnis ir Direktyvos 2016/943 nuostatos, ypač 18-oji konstatuojamoji dalis ir 9 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa (kartu ar atskirai, bet jomis neapsiribojant), turi būti aiškinami taip, kad kai nacionaliniame viešųjų pirkimų teisiame reguliavime įtvirtinta privalomoji ikiteisminė ginčų nagrinėjimo tvarka:
- a) perkančioji organizacija peržiūros procedūrą inicijavusi tiekėjui turi suteikti visus (nepriklausomai nuo konfidencialumo pobūdžio) kito tiekėjo pasiūlymo duomenis, jei šios procedūros objektą sudaro būtent kito tiekėjo pasiūlymo vertinimo teisėtumas, o procedūrą inicijavęs tiekėjas prieš tai aiškiai jos paprašė juos suteikti;
 - b) nepriklausomai nuo atsakymo į prieš tai užduotą klausimą, ar perkančioji organizacija, atmesdama tiekėjo pateiktą pretenziją dėl jo konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo, bet kokių atvejų turi aiškiai, išsamiai ir konkrečiai atsakyti, nepriklausomai nuo grėsmės atskleisti jai patikėtą konfidencialią pasiūlymo informaciją?
- 24.5. Ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa, šio straipsnio 3 ir 5 dalys, 2 straipsnio 1 dalies b punktas, Direktyvos 2014/24 21 straipsnis ir Direktyvos 2016/943 nuostatos, ypač 18-oji konstatuojamoji dalis (kartu ar atskirai, bet jomis neapsiribojant) turi būti aiškinami taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas nesusąžindinti tiekėjo su kito dalyvio pasiūlymo konfidencialiais duomenimis yra teismui atskirai skystinas sprendimas?
- 24.6. Jei atsakymas į prieš tai užduotą klausimą teigiamas, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 5 dalis turi būti aiškinama taip, kad tiekėjas dėl tokio perkančiosios organizacijos sprendimo privalo jai teikti pretenziją ir, esant reikalui, – ieškinį teismui?
- 24.7. Jei atsakymas į prieš tai užduotą klausimą teigiamas, ar Direktyvos 89/665 1 straipsnio 1 dalies 3 pastraipa, 2 straipsnio 1 dalies b punktas turi būti aiškinami taip, kad tiekėjas, priklausomai nuo disponuojamos informacijos apie kito tiekėjo pasiūlymo turinį apimties, ieškinį teismui gali teikti išimtinai tik dėl atsisakymo jam suteikti informaciją, atskirai nekvestionuodamas kitų perkančiosios organizacijos sprendimų teisėtumo?
- 24.8. Nepriklausomai nuo atsakymų į prieš tai užduotus klausimus, ar Direktyvos 2016/943 9 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa turi būti aiškinama taip, kad teismas, gavęs ieškovo prašymą išreikalauti įrodymus iš kitos ginčo šalies ir juos pateikti ieškovui susipažinti, privalo tokį prašymą tenkinti, nepriklausomai nuo perkančiosios organizacijos veiksmų pirkimo ar peržiūros procedūrų metu?
- 24.9. Ar Direktyvos 2016/943 9 straipsnio 2 dalies 3 pastraipa turi būti aiškinama taip, kad teismas, netenkinęs ieškovo reikalavimo išviešinti konfidencialią kitos ginčo šalies informaciją, pats savo iniciatyva turėtų vertinti prašomų išslaptinti duomenų reikšmę ir padarinius viešojo pirkimo procedūros teisėtumui?
- 24.10. Ar Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies h punkte įtvirtinto tiekėjų pašalinimo pagrindas, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo

2019 m. spalio 3 d. sprendimą byloje *Delta Antrepriz? de Construc?ii ?i Montaj 93*, gali būti taikomas taip, kad teismas, nagrinėdamas tiekėjo ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali, nepriklausomai nuo pastarosios vertinimo, savo iniciatyva spręsti, jog atitinkamas tiekėjas, veikdamas tyčia ar nerūpestingai, jai pateikė klaidinančią, tikrovės neatitinkančią informaciją ir dėl to turėjo būti pašalintas iš viešojo pirkimo procedūrų?

- 24.11. Ar Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalies h punkto nuostatos, kartu taikomos su šios direktyvos 18 straipsnio 1 dalyje įtvirtintu proporcingumo principu, turi būti aiškinamos ir taikomos taip, kad tais atvejais, kai nacionalinėje teisėje papildomai (be pašalinimo iš pirkimo procedūrų) nustatytos sankcijos už melagingos informacijos pateikimą, šios gali būti taikomos tik asmeninės atsakomybės pagrindu, ypač kai tikrovės neatitinkančią informaciją pateikia tik jungtinio viešojo pirkimo dalyvio narių dalis (pvz., vienas iš kelių partnerių)?
25. Teisingumo Teismas 2021 m. rugsėjo 7 d. sprendime byloje *Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centras, C-927/19*, (toliau – Prejudicinis sprendimas) pateikė tokius toliau nurodomus išaiškinimus.
26. Direktyvos 2014/24 58 straipsnį reikia aiškinti taip, kad ūkio subjektų pareiga įrodyti tam tikrą vidutinę metinę apyvartą vykdant veiklą srityje, susijusioje su aptariama viešojo pirkimo sutartimi, yra atrankos kriterijus dėl šių ūkio subjektų ekonominio ir finansinio pajėgumo, kaip tai suprantama pagal šio straipsnio 3 dalį.
27. Kartu taikomas Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 3 dalies ir 60 straipsnio 3 dalies nuostatas reikia aiškinti taip, kad tuo atveju, jeigu perkančioji organizacija reikalauja, kad ūkio subjektai turėtų nurodytą minimalią apyvartą srityje, susijusioje su atitinkama viešojo pirkimo sutartimi, siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą ūkio subjektas gali remtis laikinosios įmonių grupės, kuriai priklauso, gautomis pajamomis tik jeigu iš tikrųjų pagal atitinkamą viešojo pirkimo sutartį prisidėjo prie šios grupės veiklos, analogiškos tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, vykdymo.
28. Direktyvos 2014/24 58 straipsnio 4 dalį, 42 ir 70 straipsnius reikia aiškinti taip, kad konkurse nustatytam techniniam reikalavimui jie gali būti taikomi kartu.
29. Direktyvos 89/665 dėl įstatymų ir kitų teisės aktų, susijusių su peržiūros procedūrų taikymu sudarant viešojo prekių pirkimo ir viešojo darbų pirkimo sutartis, derinimo, iš dalies pakeistos 2014 m. vasario 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2014/23/ES, 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą, 1 straipsnio 3 ir 5 dalis ir 2 straipsnio 1 dalies b punktą reikia aiškinti taip, kad perkančiosios organizacijos sprendimas atsisakyti ūkio subjektui pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią kito ūkio subjekto paraškos dokumentuose ar pasiūlyme, yra aktas, kurį galima apskusti, ir kad tuo atveju, jeigu valstybė narė, kurios teritorijoje vyksta atitinkama viešojo pirkimo procedūra, nustatė, kad bet kuris asmuo, siekiantis ginčyti perkančiosios organizacijos priimtą sprendimą, prieš pareiškdamas ieškinį teisme privalo pateikti administracinį skundą, ši valstybė narė taip pat gali nustatyti, kad prieš teisme pareiškiant ieškinį dėl šio sprendimo atsisakyti leisti susipažinti su informacija turi būti pateiktas toks išankstinis administracinis skundas.
30. Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2014/23, 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalis, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnį, siejamą su bendroju Sąjungos teisės gero administravimo principu, reikia aiškinti taip, kad perkančioji organizacija, į kurią ūkio subjektas kreipiasi su prašymu pateikti konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, pasiūlyme, neprivalo jos pateikti, jeigu dėl jos perdavimo būtų pažeistos Sąjungos teisės nuostatos dėl konfidencialios informacijos apsaugos, net jeigu ūkio subjekto prašymas pateiktas nagrinėjant to paties ūkio subjekto skundą dėl perkančiosios organizacijos atlikto konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo. Kai perkančioji organizacija atsisako perduoti tokią informaciją arba atsisako tai padaryti ir atmeta ūkio subjekto pateiktą administracinį skundą dėl atitinkamo konkurento pasiūlymo vertinimo teisėtumo, ji privalo palyginti pareiškėjo teisę į gerą administravimą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos apsaugą taip, kad jos sprendimas atsisakyti pateikti informaciją ar atmeti administracinį skundą būtų motyvuotas ir kad teisė į veiksmingą teisinę gynybą, kuria naudojasi nelaimėjęs konkurso dalyvis, neprarastų veiksmingumo.
31. Direktyvos 89/665, iš dalies pakeistos Direktyva 2014/23, 1 straipsnio 1 dalies ketvirtą pastraipą ir 1 straipsnio 3 ir 5 dalys, taip pat Direktyvos 2014/24 21 straipsnis, siejami su Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 47 straipsniu, turi būti aiškinami taip, kad kompetentingas nacionalinis teismas, nagrinėjantis ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atsisakyti pateikti ūkio subjektui konfidencialia laikomą informaciją, esančią konkurento, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, perduotuose dokumentuose, arba ieškinį dėl perkančiosios organizacijos sprendimo atmeti administracinį skundą dėl tokio sprendimo atsisakyti pateikti informaciją, privalo palyginti pareiškėjo teisę į veiksmingą teisinę gynybą ir konkurento teisę į jo konfidencialios informacijos ir komercinių paslapčių apsaugą. Šiuo tikslu šis teismas, kuris būtinai turi turėti reikiamą informaciją, įskaitant konfidencialią informaciją ir komercines paslaptis, kad žinodamas visas aplinkybes galėtų priimti sprendimą, ar ši informacija gali būti pateikta, turi išnagrinėti visas reikšmingas faktines ir teises aplinkybes. Jis taip pat turi galėti panaikinti sprendimą atsisakyti pateikti informaciją arba sprendimą atmeti administracinį skundą, jeigu jie yra neteisėti, ir prirėkus grąžinti bylą perkančiajai organizacijai arba pats priimti naują sprendimą, jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.
32. Direktyvos 2014/24 57 straipsnio 4 dalį reikia aiškinti taip, kad nacionalinis teismas, nagrinėjantis ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta nesudaryti sutarties, ir perkančiosios organizacijos ginčą, gali nukrypti nuo perkančiosios organizacijos atlikto vertinimo dėl ūkio subjekto, su kuriuo nuspręsta sudaryti sutartį, veiksmų teisėtumo, taigi, nustatyti savo sprendime visas būtinas iš to išplaukiančias pasekmes. Tačiau pagal lygiavertiškumo principą toks teismas gali savo iniciatyva nagrinėti pagrindą, susijusį su perkančiosios organizacijos padaryta vertinimo klaida, tik jeigu tai leidžiama pagal nacionalinę teisę.
33. Direktyvos 2014/24 63 straipsnio 1 dalies antrą pastraipą, siejamą su šios direktyvos 57 straipsnio 4 ir 6 dalimis, reikia aiškinti taip, kad pagal ją draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, jeigu ūkio subjektas, kuris yra ūkio subjektų grupės narys, rimtai iškraipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti grupę, arba jos atitiktį atrankos kriterijams, o jo partneriai apie šiuos iškraipytus faktus nežino, pašalinimo iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros priemonė gali būti taikoma visiems šios grupės nariams.
34. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2021 m. spalio 13 d. nutartimi atnaujintas šios civilinės bylos nagrinėjimas, pasiūlyta byloje dalyvaujantiems asmenims pateikti rašytinius teisinius argumentus dėl Teisingumo Teismo Prejudicinio sprendimo.
35. Ieškovė Lietuvos Aukščiausiam Teismui pateikė rašytinius paaiškinimus dėl Prejudicinio sprendimo, kuriuose nurodo:
- 35.1. Teisingumo Teismo išaiškinimai patvirtina ieškovės poziciją, kad pagal Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punktą reikalaujamas įrodyti tiekėjo finansinis ir ekonominis pajėgumas, tiekėjui Konkurse dalyvaujant kaip tiekėjų grupės nariui, privalo būti įrodinėjamas tokiame tiekėjui pateikiant konkrečias sutartis, įrodančias būtent jo, kaip atskiro dalyvio (o ne bendrai su kitais ar kitų subjektų), atliktų darbų apimtį konkretizuotų atliekų tvarkymo paslaugų srityje (individualų faktinį indėlį). Šiuo atveju Tiekėjų grupės pateikti dokumentai nepagrindė finansinio ir ekonominio pajėgumo, nes Tiekėjų grupė atitiktį šiam reikalavimui įrodinėjo sutartinis, kuriomis mišrių atliekų tvarkymo paslaugas teikė kiti tiekėjai, ir sutartinis, pagal kurias buvo tvarkomos ne tik mišrios komunalinės atliekos, bet ir kitos atliekos. Atitinkamai byloje aktualūs ir Teisingumo Teismo 2017 m. gegužės 4 d. sprendimo byloje *Esaprojekt, C-387/14*, išaiškinimai.
- 35.2. Konkurso dokumentacijoje nustatyti reikalavimai, pagal kuriuos tiekėjai savo atitiktį turėjo įrodinėti pateikdami atitinkamų techninių savybių transporto priemones, kvalifikuotini tiek kaip kvalifikacijos, tiek kaip techninės specifikacijos reikalavimai, taip pat sutarties vykdymo sąlygos. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus, tokia sutaptis nelemia Konkurso sąlygų neteisėtumo. Pagal

Teisingumo Teismo išaiškinimus, nepriklausomai nuo Konkurso sąlygų kvalifikavimo, duomenų tikslinimo standartas – vienodas, tačiau turi būti atsižvelgiama į vienodo požiūrio ir skaidrumo principus. Taigi, šiuo atveju šalių ginčas dėl Tiekėjų grupės teisės pakartotinai tikslinti duomenis dėl atitikties techniniams reikalavimams neb turi reikšmės. Nustačius, kad Tiekėjų grupės pateikti duomenys, kuriais grindžiama atitiktis kvalifikacijos reikalavimams, melagingi, Tiekėjų grupė turėtų būti įrašoma į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą.

- 35.3. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus, kad perkančioji organizacija, atsisakydama pateikti tam tikrus duomenis, privalo pateikti informaciją apie pasiūlymo duomenis taip, kad kita šalis, įtarianti apie pažeidimą, galėtų ginti savo interesus, o duomenys, kurie negali būti pripažinti konfidencialiais, visais atvejais privalo būti pateikti, ieškovės teisė gauti informaciją, teisė į teisinę gynybą buvo pažeistos, nes visi ieškovės prašymai suteikti informaciją apie Tiekėjų grupės pasiūlymą buvo atmesti, nenurodant motyvų.
- 35.4. Pagal Teisingumo Teismo išaiškinimus atsakovės sprendimas atsisakyti pateikti ieškovei Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenis yra skundžiamas. Nacionalinėje teisėje nėra reikalavimo teikti pretenziją perkančiajai organizacijai dėl atsisakymo pateikti duomenis apie kito tiekėjo pasiūlymą, todėl ieškovės teisė susipažinti su kito dalyvio pasiūlymo konfidencialiais duomenimis gali būti įgyvendinama ir jau prasidėjus teisiniui procesui.
- 35.5. Pagal Teisingumo Teismo išaiškinimus nacionalinis teismas, nustatęs, kad tiekėjas pateikė perkančiajai organizacijai tikrovės neatitinkančią informaciją dėl atitikties kvalifikacijos reikalavimams, gali tokią informaciją savarankiškai pripažinti melagingą ir įpareigoti perkančiąją organizaciją įtraukti tokią tiekėją į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą. Šiuo atveju Tiekėjų grupė pateikė melagingą informaciją apie turimus pajėgumus.
36. Trečiasis asmuo UAB „Parsekas“ Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikė rašytinius paaiškinimus dėl Prejudicinio sprendimo, kuriuose nurodo:
- 36.1. Vadovaujantis Teisingumo Teismo išaiškinimais, trečiasis asmuo UAB „Parsekas“, kuris vykdė ir mišrių komunalinių atliekų surinkimą, įgijo teisę remtis jungtinės veiklos sutarties pagrindu veikusios įmonių grupės gautomis pajamomis pagal 2017 m. balandžio 13 d. atliekų iš laivų, atvykstančių į Klaipėdos valstybinį jūrų uostą, ir teršalų iš uosto akvatorijos surinkimo ir utilizavimo paslaugų viešojo pirkimo–pardavimo sutartį Nr. 41-2017-116 ir grįsti Tiekėjų grupės ekonominį ir finansinį pajėgumą.
- 36.2. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus, neigiamo poveikio priemonė, t. y. prašymas į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą, taikoma asmeninės ūkio subjekto atsakomybės pagrindu tik tam tiekėjui, kuris pateikė melagingą informaciją. Šiuo atveju, net ir vertinant (nors trečiasis asmuo su tuo nesutinka), kad Tiekėjų grupė neatitiko Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte nustatyto finansinio ir ekonominio pajėgumo, trečiojo asmens UAB „Parsekas“ pateikta informacija negali būti kvalifikuojama kaip melaginga, nes neegzistuoja objektyvusis ir subjektyvusis elementai.
37. Trečiasis asmuo UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ Lietuvos Aukščiausiajam Teismui pateikė rašytinius paaiškinimus dėl Prejudicinio sprendimo. Trečiasis asmuo nurodo, kad, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus dėl asmeninės ūkio subjekto atsakomybės už melagingos informacijos pateikimą, trečiajam asmeniui negali kilti jokių neigiamų padarinių, jei net ir būtų pripažinta, jog Tiekėjų grupė pateikė melagingą informaciją (nors su tuo trečiasis asmuo nesutinka). Trečiasis asmuo negalėtų būti įtraukiamas į Melagingą informaciją pateikusių tiekėjų sąrašą, nes nežinojo ir negalėjo žinoti apie kito partnerio teikiamos informacijos turinio teisingumą, trečiasis asmuo, kaip vadovaujantis partneris, buvo atsakingas už pasiūlymo pateikimą, komunikaciją su atsakove, bet ne už kiekvieno partnerio pateiktos informacijos tikrumą.

Teisėjų kolegija

konstatuoja:

V. Kasacinio teismo argumentai ir išaiškinimai

Dėl kasaciniame teisme nagrinėjamos bylos ribų

38. Bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribas apibrėžia [CPK 353 straipsnis](#). Nurodyto straipsnio pirmojoje dalyje nustatyta, kad kasacinis teismas, neperžengdamas kasacinio skundo ribų, patikrina apskųstus sprendimus ir (ar) nutartis teisės taikymo aspektu. Kasacinis teismas yra saistomas pirmosios ir apeliacinės instancijos teismų nustatytų aplinkybių. Toks bylos nagrinėjimo kasaciniame teisme ribų (ir kartu kasacinio proceso paskirties) apibrėžimas reiškia, kad kasacinis teismas sprendžia išimtinai teisės klausimus, be to, tik tokius klausimus, kurie yra tiesiogiai iškelti kasaciniame skunde (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-384-916/2019 36 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką). Kasacinis teismas turi teisę peržengti kasacinio skundo ribas, kai to reikalauja viešasis interesas ir neperžengus skundo ribų būtų pažeistos asmens, visuomenės ar valstybės teisės ir teisėti interesai ([CPK 353 straipsnio](#) 2 dalis).
39. Kasacinio teismo praktikoje pažymėta, kad viešųjų pirkimų teisinis reglamentavimas susijęs su viešojo intereso apsauga, VPI nuostatos aiškinamos ir taikytinos taip, kad būtų apgintas viešasis interesas. Teismų vaidmuo ir pareiga saugant viešąjį interesą aktualūs ne tik dėl visuomenei svarbių gėrių, užtikrinant VPI teisinio reguliavimo tikslų pasiekimą, apsaugos, bet ir siekiant skatinti tiekėjų sąžiningą varžymąsi (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2015 m. birželio 9 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. e3K-3-362-415/2015](#) ir joje nurodytą kasacinio teismo praktiką). Taigi, viešasis interesas viešųjų pirkimų ginčiuose įgalina teismą būti aktyviu arbitru, siekiant teisingo bylos išnagrinėjimo.
40. Kita vertus, kasacinio teismo konstatuota, kad aktyvus teismų vaidmuo laikytinas jų diskrecija, tačiau ne absoliučia bei ribojama perkančiųjų organizacijų galimai neteisėto veiksmo (sprendimo) akivaizdumu (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. kovo 30 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-175-415/2016](#) 83 punktą). Dėl to jei perkančiosios organizacijos veiksmas galimas neteisėtumas nėra akivaizdus, nenustatytinas be papildomo (atskiro) tam tikrų faktinių aplinkybių vertinimo, o procese nepateikta bent kokių nors objektyvių abejonių dėl to, teismo pozicija *ex officio* (pagal pareigas) neperžengti ginčo ribų nekvalifikuotina kaip jo aktyvaus vaidmens tokio pobūdžio ginčiuose pažeidimas (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 18 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-234-469/2018](#), 52 punktas).
41. Nagrinėjamoje byloje ginčas kilo dėl Konkurso laimėtojos (Tiekėjų grupės) atitikties finansinio ir techninio pajėgumo reikalavimams (nesutarimas dėl konfidencialios informacijos iškilo tik teismo procese). Pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai nusprendė, kad Tiekėjų grupė atitiko finansinio pajėgumo reikalavimą, tačiau jų pozicijos išsiskyrė dėl techninio pajėgumo reikalavimo vertinimo. Būtent dėl Tiekėjų grupės atitikties techninio pajėgumo reikalavimui vertinimo aspekto atsakovės iniciatyva inicijuotas kasacinis procesas.

42. Atsižvelgiant, be kita ko, į kasacinio teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutartį Teisingumo Teismui iškeltus klausimus, byloje dalyvaujančių asmenų rašytinius paaiškinimus teismams Prejudicinio sprendimo priėmimo procese ir vėliau šį procesinį sprendimą priėmus, be to, į pirmiau nurodytoje nutartyje suformuotą ginčo kasaciniame procese objektą (žr. pagal analogiją Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. gruodžio 17 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-494-469/2019](#) 57 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką) bei į joje nurodytą aplinkybę, kad ieškovei nebuvo suteikta visa jos prašoma susipažinti informacija, viešojo intereso svarbą nagrinėjamoje viešojo pirkimo byloje, teismo aktyvumo aspektą tokio pobūdžio bylose, sprendžiant *ex officio* pasisakyti ne tik kasaciniame skunde nurodytais klausimais. Taigi, byloje sprendžiant dėl perkančiosios organizacijos ginčijamo sprendimo, kuriuo nustatyta pasiūlymų eilė ir laimėtoja pripažinta Tiekėjų grupė, teisėtumo šiais aspektais:
- 42.1. viešųjų pirkimų ginčų ikiteisminės tvarkos laikymosi reikšmės nagrinėjamoje byloje;
 - 42.2. Tiekėjų grupės atitikties Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtintam finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimui;
 - 42.3. Tiekėjų grupės pasiūlyme nurodomos informacijos vertinimo melagingumo aspektu;
 - 42.4. Tiekėjų grupės atitikties Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtintam techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimui;
 - 42.5. Tiekėjų grupės pasiūlymo konfidencialių duomenų apsaugos ir ieškovės teisės į gynybą pusiausvyros.

Dėl ikiteisminės ginčų nagrinėjimo tvarkos viešųjų pirkimų bylose

43. Ikteisminė viešųjų pirkimų ginčų stadija yra privaloma peržiūros procedūros dalis (VPĮ 101 straipsnio 3 dalis, [CPK](#) 423² straipsnis). Šios teisių gynybos stadijos esmė – prieš viešojo pirkimo sutarties sudarymą leisti tiekėjui ir perkančiajai organizacijai išspręsti nesutarimus išvengiant teismo proceso, t. y. perkančiajai organizacijai panaikinti savo netinkamus sprendimus arba besiskundžiančiam tiekėjui išsamiau išdėstyti šių sprendimų priėmimo priežastis ir motyvus.
44. Tokia privaloma ikiteisminė ginčų sprendimo tvarka įtvirtinta ne tik siekiant užtikrinti viešųjų pirkimų procedūrų operatyvumą, sudaryti galimybę tiekėjui ir perkančiajai organizacijai išsiaiškinti tarpusavio pretenzijų pagrįstumą nepradedant teismo proceso, bet ir nustatyti kilusio ginčo ribas (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. lapkričio 7 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-406-378/2018](#) 38 punktą).
45. Taigi, viešųjų pirkimų ginčo ribas ir šalių pozicijas grindžiančių teisinių argumentų konkrečiomis faktinėmis aplinkybėmis apimtį (ribas) iš esmės lemia suinteresuotų šalių dokumentų turinys ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje – pretenzijos ir atsakymo į pretenziją turinys. Pažymėtina, kad šis ribojimas pirmiausia buvo nustatytas jurisprudencijoje ir tik tiekėjų atžvilgiu. Kasacinio teismo konstatuota, kad sprendžiant tiekėjo ir perkančiosios organizacijos ginčo apimtį svarbūs tiekėjo pretenzijoje keliami klausimai. Tikslus pretenzijos turinio nustatymas svarbus ir dėl to, kad ieškovo teisme iškelti perkančiosios organizacijos galimi pažeidimai turėtų sutapti su iškeltaisiais pretenzijoje, t. y. ieškovo savo reikalavimą teisme galėtų grįsti tik tokiais pažeidimais, kurie buvo nurodyti pretenzijoje ir perkančiosios organizacijos arba neišnagrinėti, arba išnagrinėti, tačiau pripažinti kaip nepagrįsti (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2009 m. lapkričio 13 d. nutartis civilinėje byloje Nr. 3K-3-506/2009). Vėliau aptariamas ribojimas atsirado ir teisiniame reguliavime, o jo taikymas pagal kasacinio teismo praktiką išplėstas ir perkančiųjų organizacijų atžvilgiu.
46. [CPK](#) 423³ straipsnio 2 dalyje nustatyta, kad ieškinyje negali būti reikšiami reikalavimai, kurie nebuvo keliami tiekėjo arba ekonominės veiklos vykdytojo kreipimesi, pareikštame išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, išskyrus atvejus, kai šių reikalavimų ieškovas negalėjo kelti kreipimosi padavimo metu; ieškinio pagrindas turi sutapti su tiekėjo arba ekonominės veiklos vykdytojo kreipimesi, pareikštame išankstinio ginčų sprendimo ne teisme tvarka, nurodytomis faktinėmis aplinkybėmis, kuriomis buvo grindžiamas tas kreipimasis, išskyrus atvejus, kai šių aplinkybių ieškovas negalėjo nurodyti kreipimosi padavimo metu (to paties straipsnio 3 dalis); keisti pareikšto ieškinio pagrindą ar dalyką draudžiama, išskyrus atvejus, kai tokio pakeitimo būtinybė iškilo vėliau arba teismas mano, kad tai neužvilkins bylos nagrinėjimo (to paties straipsnio 4 dalis).
47. Nors [CPK](#) nuostatose atskirai įtvirtintos nuostatos dėl ieškiniui keliamų reikalavimų ir pirmiau nurodyti ieškovo procesinio elgesio ribojimai, tai *per se* (savaimė) nereiškia, kad atsakovėms – perkančiosioms organizacijoms procese suteikta daugiau teisių (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. spalio 9 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-354-378/2018](#), 35 punktas). Tokia teisės aiškinimo taisyklė iš esmės reiškia, kad jei ieškovas (tiekėjas) procese ribojamas pretenzijos turinio atžvilgiu, tai ir atsakovė (perkančioji organizacija) atsiliepime į ieškinį ar triplike negali remtis naujomis faktinėmis aplinkybėmis ar teisiniais argumentais, kurie nebuvo tiekėjui nurodyti atsakyme į pretenziją.
48. Iš byloje nustatytų aplinkybių matyti, kad ieškovė pagal jai perkančiosios organizacijos pateiktą susipažinti nekonfidencialią Konkurso laimėtojos pasiūlymo informaciją pretenziją grindė dviem aspektais:
- 1) Tiekėjų grupė neatitinka finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimo, nes: a) formali deklaracija, nepateikiant jokių pirminių dokumentų (sutarčių), nepatvirtina UAB „Parsekas“ įvykdytų ir gautų 200 000 Eur pajamų per pastaruosius trejus metus teikiant mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir išvežimo paslaugas; b) ši įmonė tokios veiklos apskritai nevykdo; c) nors dalyvauja jungtinėje veikloje kaip pagrindinė partnerė teikiant tokias paslaugas, tačiau faktiškai tokios veiklos pati nevykdo (kaip pavyzdį ieškovė nurodė sutartį su VĮ Klaipėdos jūrų uosto direkcija, pagal kurią būtent ieškovė teigė faktiškai teikusi mišrių komunalinių paslaugų surinkimo ir vežimo paslaugas);
 - 2) Tiekėjų grupė neatitinka techninio pajėgumo reikalavimų, nes UAB „Parsekas“ atitikties deklaracijos lentelėje pateiktas šiukslavežis „Mercedes Benz 1838“ neatitinka privalomų techninių parametrų (EURO 5 standarto, negali aptarnauti požeminių konteinerių, neturi konteinerių plovimo įrangos).
49. Perkančioji organizacija, atmesdama ieškovės pretenziją, deklaratyviai nurodė, kad Tiekėjų grupė atitinka Konkurso sąlygų reikalavimus. Rėmėsi tuo, kad Tiekėjų grupė pateikė keliolika sudarytų sutarčių, įrodančių, kad pajamos iš mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo yra ne mažesnės kaip 200 000 Eur, o pateikta techninė informacija patvirtina šiukslavežio „Mercedes Benz 1838“ atitiktį Konkurso nustatytiems reikalavimams.
50. Bylos duomenimis, ieškovė, sužinojusi apie Konkurso laimėtoją, perkančiajai organizacijai suformulavo bendro pobūdžio prašymą susipažinti su laimėtojos pasiūlymu ir jo dokumentais. Byloje nėra ginčo, kad ikiteisminėje ginčo stadijoje nei informacija apie techninius Tiekėjų grupės pasiūlytų transporto priemonių „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EUR05/HIAB 21/Kranas“ duomenis, nei apskritai faktas, jog tokias transporto priemones Tiekėjų grupė savo pasiūlyme nurodė, ieškovei nebuvo atskleisti.
51. Pažymėtina, kad perkančioji organizacija, grįsdama savo sprendimą, kuriuo nustatyta pasiūlymų eilė ir laimėtojas, argumentais dėl Tiekėjų grupės pasiūlytų transporto priemonių „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EUR05/HIAB 21/Kranas“ rėmėsi tik pirmosios instancijos teisme, pateikdama atsiliepimą į ieškinį. Kitaip tariant, perkančioji organizacija atskleidė naujas aplinkybes, kurios nebuvo žinomos (atskleistos) ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje. Atitinkamai pirmiau aptarta kasacinio teismo praktika dėl viešųjų pirkimų ginčo ribų apibrėžties suponuoja, kad perkančioji organizacija yra apribota įrodinėti savo priimto sprendimo teisėtumą

naujais, t. y. atsakyme į pretenziją nenurodytais, argumentais.

52. Nors perkančiosios organizacijos rėmimasis naujais, atsakyme į pretenziją nenurodytais, argumentais iš esmės yra negalimas, tokiu atveju pats konkurso laimėtojas (šiuo atveju – Tiekėjų grupė), kurio teisėms ir interesams įtaką turės teismo priimtas sprendimas, turėtų būti suinteresuotas įrodinėti savo pasiūlymo atitikti konkurso reikalavimams, būti aktyvus ir konkrečiais argumentais bei įrodymais grįsti savo poziciją. Tokia konkurso laimėtojo teisė nėra ribojama perkančiosios organizacijos atsiliepimo į pretenziją apimtimi. Nagrinėjamu atveju Tiekėjų grupė iš esmės savo interesus gynė pasyviai, savo teisių gynybą perdavė (perkėlė) perkančiajai organizacijai, kurios, kaip nurodyta pirmiau, teisė teikti naujus argumentus, lyginant su atsakymu į pretenziją, teismo procese yra ribojama.
53. Taigi, pirmiau nurodyti perkančiosios organizacijos argumentai dėl transporto priemonių, pateikti tik bylą nagrinėjant pirmosios instancijos teisme, kaip išeinantys iš ikiteisminėje ginčo stadijoje apibrėžtų nagrinėtų aplinkybių ribų, neturėjo būti nagrinėjami ir vertinami bylą nagrinėjusių teismų. Šiuo aspektu, nors iš dalies netiksliais, tačiau teisiškai teisingais pripažįstami apeliacinės instancijos teismo argumentai, kad neatsižvelgiama į atsakovės teismo proceso metu papildomai nurodytas tris transporto priemones (šiukšliavežius) ir dėl jų nesprendžiama iš esmės Tiekėjų grupės techninio pajėgumo vertinimo kontekste.

Dėl Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtinto finansinio ir ekonominio pajėgumo aiškinimo ir taikymo

54. Kaip nurodyta pirmiau, nors kasaciniame skunde nebuvo keliamas klausimas dėl Tiekėjų grupės atitikties nurodytam reikalavimui, teisėjų kolegijai kilus neaiškumų dėl tinkamo nurodytos Konkurso sąlygos kvalifikavimo ir jos taikymo bei atitinkamai atsakovės veiksmų, vertinant Tiekėjų grupės atitiktį šiai sąlygai, teisėtumo, kasacinis teismas, kreipdamasis į Teisingumo Teismą, *ex officio* iškėlė su šiais aspektais susijusius klausimus. Šiame kontekste taip pat pažymėtina, kad aptariamoms Konkurso sąlygos kvalifikavimas susijęs su kasacinio teismo *ex officio* iškelta melagingos informacijos vertinimo problematika, dėl kurios plačiau pasisakoma šioje nutartyje.
55. Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtintas reikalavimas, kad tiekėjo vidutinės metinės veiklos pajamos, vykdančios veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, per pastaruosius 3 finansinius metus arba per tą laiką nuo tiekėjo įregistravimo dienos (jeigu tiekėjas vykdė veiklą mažiau nei 3 finansinius metus) būtų ne mažesnės kaip 200 000 Eur be PVM. Kad pagrįstą atitiktį šiam reikalavimui, tiekėjas turėjo pateikti perkančiajai organizacijai laisvos formos tiekėjo deklaraciją.
56. Kasacinio teismo kreipimėsi į Teisingumo Teismą pažymėta nacionalinė jurisprudencija, pagal kurią abstraktaus turinio įrodomoji priemonė nesuponuoja ieškovo ribojimo kvestionuoti viešojo pirkimo konkurso laimėtojo ar jo pasiūlymo atitikties vertinimo. Taigi, vienintelė aplinkybė, kad Tiekėjų grupė su pasiūlymu pateikė reikalaujamą pajėgumo atitikties deklaraciją, vėliau – įvykdytų sutarčių sąrašą, priešingai nei konstatavo teismai, *per se* nereiškia, kad jos pajėgumas atitinka Konkurso reikalavimus. Nagrinėjamoje byloje nustatyta, kad ieškovė savo abejonės dėl Tiekėjų grupės atitikties aptariamam Konkurso sąlygai (su konkrečiais Konkurso laimėtojos kvalifikacijos atitikties įrodymais ieškovė nebuvo supažindinta) kėlė, atsižvelgdama į galimybę (prielaidą), jog Konkurso laimėtoja, *inter alia* (be kita ko), remsis ieškovės kartu su viena iš Tiekėjų grupės narių anksčiau vykdyta sutartimi.
57. Iš tiesų pačios ginčo šalys dėl Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtinto reikalavimo nesutarė daugiau ne dėl jo konkretaus kvalifikavimo, o taikymo, iš esmės bendrai laikydamosi pozicijos, kad atitinkamo dydžio apyvartos per pastaruosius metus sąlyga yra susijusi su ekonominiu (finansiniu) pajėgumu. Perkančioji organizacija, Tiekėjų grupė ir teismai aptariamą tiekėjų kvalifikacijos reikalavimą aiškino taip, kad pagal Konkurso sąlygas nebuvo reikalaujama, jog kvalifikacijos atitiktį įrodinėjantis ūkio subjektas pajamas gautų tik savo vardu ir (ar) naudai (t. y. ne kaip pagrindinis partneris) ir tik už mišrių komunalinių atliekų tvarkymą sudėtinės sutarties (įvairių atliekų) vykdymo atveju; ieškovė laikėsi visiška priešingos pozicijos laikydamą, kad tiekėjai pagal šį reikalavimą turėjo patys faktiškai atlikti atliekų tvarkymo paslaugas, susijusias būtent su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir išvežimu.
58. Kasacinio teismo kreipimėsi į Teisingumo Teismą iškeltas klausimas dėl šios sąlygos kvalifikavimo buvo suformuotas, būtent siekiant nustatyti Tiekėjų grupės pajėgumo atitikties vertinimo teisėtumą. Pažymėtina, kad nors Teisingumo Teismas Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtintą reikalavimą kvalifikavo kaip ekonominio, finansinio pajėgumo sąlygą, tačiau, atsižvelgdamas į konkretų jos turinį, pateikė naujų išaiškinimų dėl jos taikymo. Šiuo aspektu pažymėtina, kad Teisingumo Teismo nurodytomis teisės aiškinimo taisyklėmis atskleidžiama Direktyvos 2014/24 nuostatų prasmė reikšminga aiškinant ir taikant Konkurso sąlygas. Atsižvelgiant į tai, teisiškai nepagrįstais pripažįstami teismų argumentai, kad Konkurso sąlygose tiekėjams nenustatyta jokių apyvartos įrodinėjimo suvaržymų, todėl šie jiems netaikytini.
59. Teisingumo Teismas nurodė, kad jeigu perkančioji organizacija nustatė tik reikalavimą, susijusį su atitinkama minimalia metine apyvarta, ir nereikalavo, kad ši nustatyta minimali apyvarta būtų pasiekta srityje, su kuria susijusi sutartis, niekas nedraudžia ūkio subjektui remtis laikinosios įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis, net jeigu pagal konkrečią viešojo pirkimo sutartį jis iš tikrųjų neprisidėjo vykdančios šios grupės veiklą, analogišką veiklai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia pagrįsti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą (Prejudicinio sprendimo 77 punktą). Toks Teisingumo Teismo išaiškinimas, atspindintis Tiekėjų grupės, perkančiosios organizacijos ir teismų poziciją procese, iš esmės įkūnija klasikinę finansinio, ekonominio pajėgumo turinio prasmę – tiekėjui pakanka įrodyti pagal anksčiau sudarytas ir įvykdytas sutartis – nepriklausomai nuo jų pobūdžio ir kontrahentų sudėties – gautų pajamų aplinkybę.
60. Vis dėlto Teisingumo Teismas Prejudiciniame sprendime papildomai išaiškino, kad nors apyvartos reikalavimas susijęs su ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, tačiau tuo atveju, kai konkurso sąlygose reikalaujama, jog minimali apyvarta būtų pasiekta srityje, su kuria susijusi sutartis, šiuo reikalavimu siekiama dviejų tikslų, t. y. nustatyti ūkio subjektų ekonominį ir finansinį pajėgumą ir padėti įrodyti jų techninius ir profesinius pajėgumus (Prejudicinio sprendimo 72, 78 punktai).
61. Taigi, nurodytų Teisingumo Teismo išaiškinimų kontekste Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkte įtvirtintas atrankos kriterijus dėl metinės apyvartos vykdančios veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, yra susijęs su ūkio subjektų ekonominiu ir finansiniu pajėgumu, kuriuo taip pat siekiama įrodyti ūkio subjektų techninius ir profesinius pajėgumus. Tokiu atveju pagal Teisingumo Teismo išaiškinimus ūkio subjekto ekonominė ir finansinė padėtis, kaip ir jo techniniai ir profesiniai pajėgumai, yra specifinė ir susijusi tik su šiuo ūkio subjektu kaip fiziniu ar juridiniu asmeniu (žr. Prejudicinio sprendimo 78 punktą). Tai reiškia, kad aptariama Konkurso sąlyga, nors ir kvalifikuojama kaip ekonominio pajėgumo sąlyga, bet ji taikytina, *inter alia*, atsižvelgiant į profesinio pajėgumo reikalavimams būdingus aspektus.
62. Pagal analogiją remdamasis sprendimu byloje *Esaprojekt*, Teisingumo Teismas Prejudiciniame sprendime nurodė, kad tuo atveju, jeigu perkančioji organizacija reikalauja, jog ūkio subjektai turėtų nurodytą minimalią apyvartą srityje, susijusioje su atitinkama viešojo pirkimo sutartimi, siekdamas įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą ūkio subjektas gali remtis laikinosios įmonių grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu iš tikrųjų pagal atitinkamą viešojo pirkimo sutartį prisidėjo prie šios grupės veiklos, analogiškos tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis, dėl kurios šis ūkio subjektas siekia įrodyti savo ekonominį ir finansinį pajėgumą, vykdymo (Prejudicinio sprendimo 82 punktą).
63. Nagrinėjamu atveju pabrėžtina, kad Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavime dėl metinių veiklos pajamų išskirta būtent veikla, susijusi su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, t. y. veikla, kuri būtų vykdoma tiekėjo, laimėjusio Konkursą ir sudariusio viešojo pirkimo sutartį. Atsižvelgiant į aptartus Teisingumo Teismo išaiškinimus, pagal Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punktą ūkio subjektas gali remtis jungtinės

veiklos pagrindu veikiančios grupės, kuriai priklausė, gautomis pajamomis tik jeigu pagal konkrečią viešojo pirkimo sutartį *de facto* (faktiškai) prisidėjo vykdant šios grupės veiklą, analogiškai tai, su kuria susijusi viešojo pirkimo sutartis (Prejudicinio sprendimo 79 punktas).

64. Bylos duomenimis, Tiekėjų grupė, grįsdama atitiktą Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimui, pateikė laisvos formos UAB „Parsekas“ deklaraciją. Šiame deklaratyvaus pobūdžio dokumente nurodyta, kad UAB „Parsekas“ veiklos pajamos, vykdant veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, per pastaruosius 3 finansinius metus siekia 235 510,79 Eur be PVM.
65. Ieškovė nuosekliai (pretenzijoje, procesiniuose dokumentuose) laikėsi pozicijos, kad Tiekėjų grupės narė UAB „Parsekas“ nevykdė mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo veiklos, iš kurios vidutinės pajamos per metus viršytų 200 000 Eur be PVM Teigė, kad UAB „Parsekas“ nevykdo tokio pobūdžio veiklos, kaip pavyzdį nurodydama UAB „Parsekas“ rėmimąsi sutartimi su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija dėl atliekų išvežimo iš atplaukiančių laivų. Ieškovė argumentavo, kad jungtinės veiklos sutarties pagrindu dalyvaudama vykdant šias sutartis UAB „Parsekas“ pati mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų faktiškai neteikia, priešingai, būtent ieškovė, kaip jungtinės veiklos partnerė, teikė (teikia) tokias paslaugas.
66. Pažymėtina, kad konkrečias sutartis ir pažymą apie gautas pajamas UAB „Parsekas“ atsakovei pateikė po ieškovės pretenzijos pateikimo, kartu su 2019 m. gruodžio 13 d. raštu, perkančiajai organizacijai paprašius patikslinti duomenis dėl metinių veiklos pajamų. Dėl to būtent šių konkrečiai nurodytų sutarčių pagrindu, atsižvelgiant į jų turinį, *inter alia*, UAB „Parsekas“ sutartinius įsipareigojimus užsakovams, turėjo būti sprendžiama dėl Tiekėjų grupės atitiktos ekonominio (finansinio) pajėgumui. Primintina, kad, pagal kasacinio teismo praktiką, jei patikslintuose duomenyse, vertinant jų visumą, tiekėjas neįstaisė visų trūkumų ar padarė naujų klaidų, siekiant užtikrinti viešųjų pirkimų procedūrų koncentruotumą, šių santykių dalyvių interesų pusiausvyrą ir nepažeisti *bonus pater familias* principo (atidaus ir apdairaus žmogaus standarto), pardavėjui ir pirkėjui netaikytinos įstatyme įtvirtintos atitinkamai teisės dar kartą tikslinti ūkio subjekto pajėgumo informaciją ir pareiga reikalauti tai daryti (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2020 m. lapkričio 11 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-272-378/2020](#) 157 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
67. Tiek pirmosios, tiek apeliacinės instancijos teismai nusprendė, kad Tiekėjų grupė pagrindė atitiktą Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimui. Apeliacinės instancijos teismas, pritardamas pirmosios instancijos teismo vertinimui, nurodė, kad UAB „Parsekas“ pateikė ne tik laisvos formos deklaraciją, kurios būtų pakakę pagal Konkurso sąlygas, bet ir konkrečias sutartis, pažymą apie nurodytas gautas pajamas. Taip pat akcentavo, kad UAB „Parsekas“ galėjo rentis sutartimis, jungtinės veiklos sutarties pagrindu sudarytomis su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, nes Konkurso sąlygose nebuvo reikalavimo, jog tiekėjo gautos pajamos būtų už jo paties faktiškai išvežtas atliekas, taip pat nebuvo reikalavimo išskaičiuoti kiekvienam jungtinės veiklos partneriui tenkančią pajamų dalį pagal įvykdytą jungtinės veiklos sutartį.
68. Teisėjų kolegija pažymi, kad toks teismų nurodytas Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimo kvalifikavimas ir aiškinimas neatitinka aptartų Teisingumo Teismo Prejudiciniame sprendime nurodytų išaiškinimų, be kita ko, kad tokio pobūdžio pirkimo sąlyga turi dvejopą tikslą – nustatyti ūkio subjektų ekonominį ir finansinį pajėgumą ir padėti įrodyti jų techninius ir profesinius pajėgumus. Taigi, priešingai nei nusprendė teismai, atsižvelgiant į Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimo formulotę, turėtų būti vertinamos UAB „Parsekas“ pajamos, gautos būtent už jos pačios faktiškai teiktas paslaugas, susijusias su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu.
69. UAB „Parsekas“ procese neįrodė, kad *de facto* pati vykdė komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo veiklą. Iš esmės ji neginčijo, kad pagal 2017 m. balandžio 13 d. sutartį su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija pati faktiškai nesuteikė mišrių komunalinių atliekų surinkimo ir vežimo paslaugų už visą jos nurodomą gautą pajamų sumą. Priešingai, kasaciniam teismui pateiktuose rašytiniuose paaiškinimuose teigė, kad prisidėjo prie jungtinės veiklos sutartimi veikiančių partnerių vykdytos veiklos, įskaitant mišrių komunalinių atliekų surinkimą, ir laikėsi pozicijos, kad vien prisidėjimo fakto (nepriklausomai nuo konkrečiai suteiktų paslaugų apimties) pakanka. Tačiau, atsižvelgiant į nurodytus išaiškinimus Prejudiciniame sprendime, prisidėjimas prie veiklos reiškia realiai atliktus veiksmus, susijusius su atitinkamų paslaugų teikimu, todėl vien dalyvavimo tiekėjų grupėje, teikusioje, be kita ko, tokias paslaugas, nepakanka.
70. Net ir tuo atveju, jei, kaip nurodė teismai, UAB „Parsekas“ (kaip pagrindinė partnerė), vykdant sutartį su VĮ Klaipėdos valstybinio jūrų uosto direkcija, įsipareigojimų dalis, įeinanti į bendrą sutarties vertę, sudaro 35 proc. viso projekto sumos (359 504,13 Eur x 35 proc. = 125 826,46 Eur), jos pagal šią sutartį gauta pajamų suma nėra pakankama pagrįsti Konkurso sąlygos reikalavimui dėl ne mažiau nei 200 000 Eur metinių veiklos pajamų, vykdant veiklą, susijusią su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu (486 080,82 Eur (85 729,96 Eur + 136 230,46 Eur + 93 506,16 Eur + 34 984,28 Eur + 9803,50 Eur + 125 826,46 Eur) / 3 = 162 026,94 Eur). Tokios pat pozicijos laikėsi ir ieškovė atsiliepime ir kasacinį skundą. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad Tiekėjų grupė neatitiko ekonominio ir finansinio pajėgumo reikalavimo, o atsakovė neteisėtai įvertino jos atitiktą šiai sąlygai.

Dėl Tiekėjų grupės pasiūlymo informacijos pripažinimo melaginga

71. VPI (2017 m. gegužės 2 d. įstatymo Nr. XIII-327 redakcija, galiojusi nuo 2018 m. sausio 1 d.) 46 straipsnio 4 dalies 4 punkte nustatyta, kad perkančioji organizacija pašalina tiekėją iš pirkimo procedūros, jeigu tiekėjas pirkimo procedūrų metu nuslėpė informaciją ar pateikė melagingą informaciją apie atitiktą šiam straipsnyje ir šio įstatymo 47 straipsnyje nustatytiems reikalavimams, ir perkančioji organizacija gali tai įrodyti bet kokiomis teisėtomis priemonėmis, arba tiekėjas dėl pateiktos melagingos informacijos negali pateikti patvirtinančių dokumentų, reikalaujamų pagal šio įstatymo 50 straipsnį. Pažymėtina, kad, priešingai nei ankstesniame (iki 2017 m. liepos 1 d.) viešųjų pirkimų reguliavime, VPI 46 straipsnio 4 dalies 4 punkte įtvirtintas privalomas tiekėjų pašalinimo pagrindas dėl perkančiajai organizacijai pateiktos melagingos informacijos.
72. Nagrinėjamoje byloje teisėjų kolegija, kadangi jai kilo abejonių dėl galimo Tiekėjų grupės (grupės narės) pateiktos informacijos, grindžiant atitiktą Konkurso sąlygai dėl metinių veiklos pajamų, melagingumo, kreipdamasi į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo *ex officio*, kėlė klausimus ir šiuo aspektu. Teisėjų kolegija 2019 m. gruodžio 17 d. nutartyje išskėlė abejonę, ar iš principo pagal Teisingumo Teismo sprendime byloje *Esaprojekt* nagrinėtas aplinkybės UAB „Parsekas“ pateikta informacija apie gautas pajamas iš sutarčių, kurios arba sudarytos ir vykdytos kartu su kitais ūkio subjektais, kurie būtent ir atliko reikalaujamą įrodyti mišrių atliekų tvarkymo paslaugų dalį, arba sudarytos ir vykdytos be partnerių, tačiau ir tokiu atveju, be mišrių atliekų, buvo tvarkomos ir kitos atliekos (abiem atvejais mišrios atliekos užimdavo mažesnę visų atliekų tvarkymo dalį), iš principo negalėtų atitikti nerūpestingo duomenų pateikimo, t. y. melagingos informacijos situaciją.
73. Teisingumo Teismas pirmiau nurodytame sprendime byloje *Esaprojekt* kaip didelį tiekėjo nerūpestingumą vertino jo veiksmus, lėmusius pateiktos informacijos kvalifikavimą kaip melagingos, kai tiekėjas, siekdamas atitikti bendrą profesinį reikalavimą būti įvykdžius bent dvi programinės įrangos diegimo ligoninės administracinėje ir medicinos dalyse kartu sutartis, *inter alia*, pateikė sutartį, kuria kartu su kita konsorciūmo įmone *de jure* (teisiškai) buvo prisiimti įsipareigojimai įdiegti programinę įrangą šioms dalims bendrai, tačiau *de facto* partnerės įvykdė atitinkamas sutarties dalis savarankiškai.
74. Primintini kasacinio teismo praktikos išaiškinimai, kad pagal VPI informacija gali būti pripažinta melaginga tik tuo atveju, jeigu jos atitiktos tiesiai patikra nereikalauja papildomo teisinio aiškinimo (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2016 m. vasario 24 d. nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-112-969/2016, 53 punktą). Naujausioje kasacinio teismo praktikoje nurodoma, kad papildomo teisinio aiškinimo kriterijus, kaip duomenų kvalifikavimo kaip (ne)melagingos informacijos pagrindas, nėra absoliutus ir turi taikymo ribas, juo negalima piktnaudžiauti (žr.

pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-272-378/2020](#) 118 punktą).

75. Kasacinio teismo praktikoje, aiškinančioje tiekėjo pateiktos informacijos pripažinimą melagingą, *inter alia*, pažymėta, kad informacija pripažintina melaginga nustačius objektyviojo (neatitiktis tiesai (tikrovei) yra daugiau faktinio, o ne teisinio pobūdžio) ir subjektyviojo (informacijos tiekėjas suvokia ar turi suvokti, kad ji neatitinka realybės) elementų kumuliatyvų egzistavimą (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. vasario 28 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-106-690/2017 39 punktą). Tačiau toks teisės aiškinimas nereikia, kad papildomai negali būti vertinami faktiniai pasiūlymo duomenys; nes konkretus faktinis pasiūlymo turinys gali būti nustatytas tiek atliekant pirminį pasiūlymų vertinimą, tiek vertinant po perkančiosios organizacijos prašymo pateiktus pasiūlymo paaškinimus, tiek nagrinėjant tiekėjo pateiktą pretenziją ar sprendžiant ginčą teisme (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. sausio 4 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-16-378/2018](#) 53, 54 punktus).
76. Kasacinio teismo šiuo aspektu taip pat pažymėta, kad informacijos kvalifikavimas kaip melagingos savaime nereikia tik duomenų iškraipymo ar jų nuslėpimo, bet reiškia ir situacijas, kai tiekėjas faktiškai neatitinka konkurso sąlygų, bet kūrybingai pateikia informaciją taip, kad ji būtų techniškai teisinga ir sudarytų įspūdį, jog sąlygos tenkinamos; kitais žodžiais tariant, tai – situacijos, kai pati įrodomoji priemonė yra teisinga, tačiau ji, tiekėjui suprantant (ar turint suprasti), netinkama įrodyti jo pajėgumo atitikties iškeltam reikalavimui (žr. pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-272-378/2020](#) 130 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
77. Pagal Teisingumo Teismo išaiškinimus, pateiktus Prejudiciniame sprendime, teismas pats gali konstatuoti pateiktos informacijos melagingumą (žr. Prejudicinio sprendimo 144, 148 punktai), o kasacinis teismas paklausime Teisingumo Teismui preliminarai laikėsi tokio vertinimo dėl Tiekėjų grupės pasiūlyme ir jo tikslinime nurodytos informacijos atitikties Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punktui. Vis dėlto, atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus, susijusius su ekonominio ir finansinio pajėgumo vertinimu, kai apyvartos reikalavimas iškeltas konkrečioje srityje, nagrinėjamu atveju UAB „Parsekas“ informacija nekvalifikuotina kaip melaginga VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 4 punkto prasme.
78. Šiame kontekste pažymėtina, kad pačiam kasaciniam teismui kilo klausimų dėl aptariamų Konkurso sąlygos teisinio kvalifikavimo ir taikymo (ar tai ekonominio finansinio ar techninio pajėgumo klausimas, ir ar nuo atsakymo į šį klausimą priklauso informacijos tiekėjo pajėgumo vertinimo tvarka), todėl šios abejonės laikytinos patenkančiomis į teisinio aiškinimo situaciją ir nesudaro pagrindo spręsti dėl informacijos pripažinimo melaginga. Be to, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Teisingumo Teismo Prejudiciniame sprendime pateikti išaiškinimai dėl dvejojo pobūdžio ginčo Konkurso sąlygos tikslo (reikšmės) laikytini naujais.
79. Teisėjų kolegijos vertinimu, pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, netinkamai kvalifikavę ir aiškinę Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimą, nepagrįstai konstatavo atsakovės veiksmų teisėtumą pripažindami, kad UAB „Parsekas“ pagrindė savo deklaruojamas metines pajamas iš veiklos, susijusios su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu. Teismų nustatytų bylos aplinkybių visuma sudaro pagrindą konstatuoti, kad Tiekėjų grupė (UAB „Parsekas“) neatitiko Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimo, tačiau nesuponuoja išvados, jog Tiekėjų grupės (UAB „Parsekas“) pateikta informacija turėjo būti vertinama kaip melaginga.
80. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamoje byloje neliko pagrindo spręsti ne tik dėl UAB „Parsekas“ veiksmų VPĮ 46 straipsnio 4 dalies 4 punkto prasme, galinybės šiam ūkio subjektui apsisvalyti (reabilituotis) (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. lapkričio 17 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-278-969/2021](#) 50, 51 punktus), bet ir dėl to, ar šis subjektas, o kartu ir jo partneriai įrašytini į Melagingą informaciją pateikusių dalyvių sąrašą.
81. Šiame kontekste tik pažymėtini Teisingumo Teismo išaiškinimai, kad pagal proporcingumo principą perkančioji organizacija privalo konkrečiai ir individualiai įvertinti atitinkamo subjekto elgesį; šiuo tikslu perkančioji organizacija turi atsižvelgti į konkurso dalyvio turėtas priemones patikrinti, ar subjektas, kurio pajėgumais ketino remtis, yra padaręs pažeidimą; dėl to draudžiamos nacionalinės teisės nuostatos, pagal kurias tuo atveju, jeigu ūkio subjektas, kuris yra ūkio subjektų grupės narys, rimtai iškraipė faktus pateikdamas informaciją, reikalingą patikrinti, ar nėra pagrindų pašalinti grupę, arba jos atitiktį atrankos kriterijams, o jo partneriai apie šiuos iškraipytus faktus nežino, pašalinimo iš bet kurios viešojo pirkimo procedūros priemonė gali būti taikoma visiems šios grupės nariams (Prejudicinio sprendimo 157, 158 punktai).

Dėl Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtinto techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimo aiškinimo ir taikymo

82. Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtintas techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimas tiekėjui turėti nuosavybės teise ar nuomotis konkrečius techninius reikalavimus atitinkančias transporto priemones: ne mažiau kaip 1 šiukšlavedį, atitinkantį EURO 5 standartą; 1 konteinerių plovimo mašiną; 1 automobilį buitėje susidarančioms didelių gabaritų, elektros ir elektroninės įrangos, pavojingosioms ir kitoms atliekoms surinkti apvažiavimo būdų; visos transporto priemonės privalo turėti GPS siustuvus; bent viena iš šių transporto priemonių turi galeti aptarnauti požeminius konteinerius. Šiam reikalavimui pagrįsti tiekėjas privalėjo pateikti transporto priemonių sąrašą, nurodyti techninius duomenis ir kitus duomenis, valstybinės registracijos liudijimus ir galiojančių techninių apžiūrų rezultatų korteles, dokumentus, įrodančius teisėtą pagrindą naudotis transporto priemone.
83. Teisėjų kolegija, kreipdamasi į Teisingumo Teismą dėl prejudicinio sprendimo priėmimo, išreiškė abejonės dėl nurodytos Konkurso sąlygos kvalifikavimo, juolab kad aptariamą sąlygą dėl EURO 5 standarto ir GPS siustuvo įtvirtintos kaip techninės specifikacijos reikalavimai. Remdamasis tuo, kad galiojančiame nacionaliniame viešųjų pirkimų reguliavime tiekėjams įtvirtinta nevienodos apimties kvalifikacijos ir pasiūlymo duomenų tikslinimo teisė (VPĮ 45 straipsnio 3 dalis ir 55 straipsnio 9 dalis), atsižvelgdamas į Teisingumo Teismo ankstesnę praktiką dėl tiekėjų kvalifikacijos sąlygų ir pasiūlymo vertinimų keliamų reikalavimų atskirties, kasacinis teismas kėlė klausimą, ar ši sąlyga turėtų būti laikoma kvalifikacijos reikalavimu ar reikalavimu, susijusiu su pirkimo objektu, sutarties vykdymu ir pan.
84. Teisingumo Teismo Prejudiciniame sprendime nurodė, kad Direktyvoje 2014/24 neatmetama galimybė, jog techniniai reikalavimai gali būti suprantami ir kaip atrankos kriterijai, susiję su techniniais ir profesiniais pajėgumais, kaip techninės specifikacijos ir (arba) kaip sutarties įvykdymo sąlygos, kaip tai suprantama atitinkamai pagal šios direktyvos 58 straipsnio 4 dalį, 42 ir 70 straipsnius (Prejudicinio sprendimo 84 punktas). Taigi, Konkurso reikalavimas dėl konkrečių techninių duomenis atitinkančių transporto priemonių gali būti laikomas atrankos kriterijumi, susijusiu su techniniais ir profesiniais pajėgumais arba technine specifikacija ar net sutarties įvykdymo sąlyga (Prejudicinio sprendimo 90 punktas).
85. Dėl pastarojo aspekto (t. y. techninių reikalavimų kaip sutarties vykdymo sąlygos) atkreiptinas dėmesys į Teisingumo Teismo ir kasacinio teismo praktiką, pagal kurią perkančiosios organizacijos viešojo pirkimo dokumentuose gali iškelti reikalavimus, reikšmingus sutarties vykdymo metu, tačiau jų atitikties negali tikrinti vykdančią viešojo pirkimo procedūras (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. spalio 21 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-405-469/2021](#) 51, 52 punktus ir juose nurodytą Teisingumo Teismo praktiką). Teisėjų kolegija konstatuoja, kad techniniai reikalavimai šiukšlavedžiams, atsižvelgiant į jų universalų pobūdį (įvykdžius sutartį, GPS siustuvai ir transporto priemonių taršos rodikliai galės būti aktualūs ir vėliau naudojant šiuos įrenginius), taip pat į aptariamų reikalavimų turinio ir paskirties išaiškinimą Prejudiciniame sprendime, kvalifikuotini kaip techninio pajėgumo ir techninės specifikacijos sąlygos, kurios galėjo būti keliamos ir tikrinamos viešojo pirkimo procedūrų metu.
86. Pasisakydamas dėl aptariamo Konkurso sąlygų 4 priedo 2 dalies reikalavimo apeliacinės instancijos teismas konstatavo, kad Tiekėjų grupė nepagrindė šio techninio pajėgumo reikalavimo, nes transporto priemonės „Nissan Primaster“ ir „Mercedes Benz 1838“ neatitinka visų sąlygoje įtvirtintų kriterijų, o tai, jog atsakovės nurodytos transporto priemonės „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN

75 CF 250 EURO 5 HIAB 21“ buvo nurodytos teikiant pasiūlymą byloje, neįrodyta.

87. Atsakovė kasaciniame skunde teigia, kad apeliacinės instancijos teismas, neįvertinęs Tiekėjų grupės pateiktų pasiūlymo duomenų visumos, nepagrįstai nusprendė, jog Tiekėjų grupė nesirėmė transporto priemonėmis „Mercedes 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“. Atsakovės teigimu, nors su pasiūlymu buvo pateikti visi reikiami dokumentai, jei teismas vertino, kad su pasiūlymu dėl šiukšliavežio „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ buvo pateikta nepakankamai duomenų, teismas privalejo remtis VPĮ 45 straipsnio 3 dalimi ir kasacinio teismo praktika ir pasiūlyti Tiekėjų grupei patikslinti kvalifikacijos duomenis. Teisėjų kolegija šiuos kasacinio skundo argumentus vertina kaip nepagrįstus.
88. Kaip jau buvo nurodyta, ikiteisminėje ginčo nagrinėjimo stadijoje ginčo ribas apibrėžia pretenzijos bei atsakymo į ją turinys. Kadangi atsakyme į pretenziją jokia informacija apie Tiekėjų grupės pasiūlytas transporto priemones „Mercedes Benz 2024“, „Mercedes Benz 310“ ir „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ (įskaitant įsipareigojimų sutartį dėl pastarosios transporto priemonės įsigijimo) nebuvo pateikta, atitinkamai aplinkybė dėl šių transporto priemonių atitikties Konkurso sąlygų reikalavimams atsakovė negalėjo grįsti savo veiksmų teisėtumo teismams pateiktuose savo procesiniuose dokumentuose, o ir bylą nagrinėję teismai neturėjo pagrindo jų vertinti.
89. Byloje nėra ginčo, kad, vertinant Tiekėjų grupės kvalifikacijos (ir pasiūlymo techninių aspektų) atitiktį tik pagal transporto priemones „Nissan Primaster“ ir „Mercedes Benz 1838“, šios neatitinka Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkto reikalavimų. Dėl to vien ši aplinkybė būtų pagrindas pripažinti pagrįsta apeliacinės instancijos teismo išvadą, kad Tiekėjų grupė neatitinka Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte „Techninis ir profesinis pajėgumas“ nustatytų kvalifikacijos reikalavimų.
90. Teisiškai nepagrįsti atsakovės kasacinio skundo argumentai dėl to, kad apeliacinės instancijos teismo sprendimu pažeistas VPĮ reguliavimas (45 straipsnio 3 dalis). *Pirma*, pati atsakovė pirkimo procedūrą metu nevertino, kad duomenys apie visas transporto priemones yra neaiškūs ir netikslūs, ji pati savo iniciatyva nesikreipė į Tiekėjų grupę. *Antra*, reaguodama į ieškovės pretenziją, atsakovė paprašė Tiekėjų grupės patikslinti informaciją apie UAB „Parsekas“ išduotą atitikties techniniams reikalavimams deklaraciją (Konkurso sąlygų 8 priedas), tačiau dėl UAB „Klaipėdos transportas“ analogiško pobūdžio dokumento ir įsipareigojimo sutarties atskirai nesikreipė; kaip nurodyta pirmiau, galimybė tikslinti pasiūlyme nurodytus duomenis taikytina tik vieną kartą. *Trečia*, kasaciniame skunde nurodoma, kad šie duomenys visą laiką buvo Tiekėjų grupės pasiūlyme (tokios pozicijos ji laikėsi ir pirmosios instancijos ir apeliaciniame procesuose). *Ketvirta*, perkančioji organizacija procese iš principo turi teisę kvestionuoti savo priimto sprendimo teisėtumą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. gruodžio 11 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. 3K-3-656/2013](#)), tačiau nagrinėjamu atveju atsakovė kasacinio teismo prašo palikti galioti pirmosios instancijos teismo sprendimą, kuriuo jos veiksmai pripažinti teisėtais. Taigi, atsakovė procese akcentuoja būtent pirminio Tiekėjų grupės pasiūlymo apimtį (turinio) pagrindą, kuriuo, kaip nurodyta pirmiau, yra apribota remtis. *Penkta*, kasaciniame skunde nurodoma (dėl šių argumentų teisingumo atskirai nesprendina), kad tam tikrais atvejais pats teismas turi už perkančiąją organizaciją vykdyti iš VPĮ 45 straipsnio 3 dalies išplaukiančias pareigas, tačiau nei perkančioji organizacija, nei Tiekėjų grupė aiškiai nepaneigė apeliacinės instancijos teismo argumentų, susijusių su šiukšliavežio „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ kaip techninio pajėgumo įrodomosios priemonės netinkamu naudojimu.
91. Šiuo aspektu pažymėtina, kad atsakovė, įrodinėdama, jog Tiekėjų grupė pasiūlė transporto priemonę, atitinkančią EURO 5 standartą, pateikė pirmosios instancijos teismui 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutartį dėl šiukšliavežio „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ įsigijimo (ši sutartis pirmosios instancijos teismo buvo pripažinta nevieša bylos medžiaga), taip pat skelbimą iš interneto tinklalapio. Atsakovė kasaciniame skunde nurodo, kad pagal 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutartį Tiekėjų grupė įsigijo ir sutarties vykdymo metu disponuos būtent šiukšliavežiu „DAF FAN CF 250EU/HIAB 21/KRANAS“ šis transporto priemonė pasiūlymo pateikimo metu dar nebuvo pristatyta ir registruota Lietuvoje. Apeliacinės instancijos teismas vertino, kad nėra aiškūs šiukšliavežio „DAF FAN 75 CF 250 EURO 5 HIAB 21“, kuriuo, atsakovės teigimu, buvo grindžiamas reikalavimas dėl EURO 5 standarto, galimo įsigijimo pagrindas, nes 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutartis ir viešas skelbimas interneto tinklalapyje neįrodo susitarimo įsigyti konkretų šiukšliavežį.
92. VPĮ 49 straipsnio 1 dalyje nustatyta, jog tiekėjas gali remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, kad atitiktų pirkimo dokumentuose nustatytus finansinio ir ekonominio pajėgumo reikalavimus pagal VPĮ 47 straipsnio 3 dalies nuostatas ar techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimus pagal VPĮ 47 straipsnio 6 dalies nuostatas, neatsižvelgiant į ryšį su tais ūkio subjektais teisinį pobūdį.
93. Vadovaujantis nusistovėjusia Teisingumo Teismo praktika, bet kuriam ūkio subjektui pripažįstama teisė dalyvaujant tam tikrame viešajame pirkime remtis kitų subjektų pajėgumais, nesvarbu, kokio teisinio pobūdžio būtų jo ryšiai su tokiais subjektais, jei kandidatas ar dalyvis įrodo perkančiajai organizacijai, kad jam tikrai bus prieinami šių ūkio subjektų ištekliai, būtini sutarčiai įvykdyti; nors dalyvis gali laisvai užmegzti santykius su subjektais, kurių pajėgumais remiasi, ir pasirinkti tokių santykių teisinį pobūdį, jis turi pateikti įrodymą, kad jam tikrai bus prieinami to subjekto ištekliai, kurie jam pačiam nepriklauso ir yra būtini tam tikrai sutarčiai įvykdyti (žr. Teisingumo Teismo 2016 m. balandžio 7 d. sprendimo byloje *Partner Apelski Dariusz, C-324/14*, 33 ir 37 punktus ir juose nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).
94. Kasacinis teismas taip pat yra nurodęs, kad bet kokių atvejų tiekėjas privalo perkančiosioms organizacijoms įrodyti, jog jam trečiųjų asmenų (nepriklausomai nuo jų veiksmų perkančiųjų organizacijų naudai) pajėgumai bus realiai pasiekiami viso viešojo pirkimo sutarties vykdymo metu (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. birželio 22 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-279-690/2017 48–53 punktus).
95. Nagrinėjamu atveju nei pagal Konkurso sąlygas, nei bendrai viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo prasme 2018 m. lapkričio 22 d. įsipareigojimų sutarties turinys neatitinka realumo kriterijaus, t. y. nepagrindžia Tiekėjų grupės teisėto pagrindo naudotis šiukšliavežiu „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“. Tokią išvadą lemia tai, kad sutartyje nurodytam pardavėjui transporto priemonė nepriklauso (pačios atsakovės kasaciniame skunde pateiktoje šios sutarties ištraukoje nurodyta, kad transporto priemonė tik ateityje priklausys pardavėjui), neaišku, kam ji priklauso, sutartyje nėra nurodyta kaina, o šios nuostatos yra esminės daikto pirkimo–pardavimo sutarties sąlygos (Lietuvos Respublikos civilinio kodekso 6.305 straipsnio 1 dalis, 6.413 straipsnio 2 dalis), taip pat nėra jokių duomenų (pavyzdžiui, variklio numerio), leidžiančių identifikuoti konkrečią transporto priemonę. Atsižvelgiant į tai, sutiktina su apeliacinės instancijos teismo vertinimu, kad įsipareigojimų sutartimi neįrodoma reali Tiekėjų grupės galimybė naudotis būtent šiukšliavežiu „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“.
96. Kai tiekėjas pageidauja remtis kitų ūkio subjektų pajėgumais, jis privalo perkančiajai organizacijai pasiūlyme (paraškoje) įrodyti, kad vykdamas pirkimo sutartį ūkio subjektų, kurių pajėgumais jis remiasi, ištekliai jam bus prieinami (VPĮ 49 straipsnio 3 dalis). Pristatytas įsipareigojimų sutarties turinio vertinimas suponuoja ne tik išvadą, kad Tiekėjų grupė ydingai rėmėsi techniniu pajėgumu, bet ir tai, jog trečiasis asmuo juo pats ir nedisponuoja. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad Tiekėjų grupė tinkamai nenurodė trečiojo asmens, kurio ištekliais galėtų remtis įrodinėdama atitiktį techninio pajėgumo reikalavimui. Kasacinio teismo konstatuota, kad jei iš dalyvio pasiūlymo visumos niekaip negalima nustatyti jo ketinimo remtis kitų asmenų pajėgumu, nepripažįstama galimybė tokius įrodymus teikti vėliau (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. lapkričio 30 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-354-690/2017](#), 41 punktą).
97. Nurodytos viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo nuostatos ir kasacinio teismo praktika bei Prejudiciniame sprendime pateikti išaiškinimai suponuoja, kad, priešingai nei kasaciniame skunde argumentuoja atsakovė, nebūtų jokio teisinio pagrindo suteikti galimybę Tiekėjų grupei tikslinti duomenis, susijusius su šiukšliavežiu „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ Pripažinus, kad Tiekėjų grupės pateikti duomenys dėl transporto priemonės „DAF FAN CF 250 EURO5/HIAB 21/Kranas“ netinkami, darytina išvada, jog Tiekėjų grupė nepasiūlė transporto priemonės, atitinkančios EURO 5 standartą. Atitinkamai apeliacinės instancijos teismo vertinimas, kad Tiekėjų grupė neatitinka Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtinto techninio ir profesinio pajėgumo reikalavimo, pripažintinas pagrįstas.

98. Ieškovė Konkurso procedūrų metu perkančiajai organizacijai pateikė prašymą susipažinti su Konkurso laimėtojos pasiūlymu, atsakovė su dalimi Tiekėjų grupės pasiūlymo ją supažindino, kitos dalies, kaip konfidencialios jai neišviešino. Ieškovė perkančiajai organizacijai teiktoje pretenzijoje atskirai nekvestionavo tokių jos veiksmų, o pirmosios instancijos teismui teikė prašymus išreikalauti atitinkamus Konkurso laimėtojos pasiūlymo duomenis. Apeliacinės instancijos teisme dėl šio klausimo atskirai nespėta, o kasaciniame procese ieškovė, prieš pateikdama atsiliepinimą į kasacinį skundą, teismui pateikė prašymą supažindinti su pirmosios instancijos teismo konfidencialiais pripažintais Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenimis, atskirai užmaskuojant komerciškai jautrią informaciją.
99. Pirmosios instancijos teismo procese Tiekėjų grupės pasiūlymo dalies neišviešinimo ieškovei klausimas buvo nagrinėjamas kelis kartus: ieškovės ieškinyje pateiktas prašymas iš atsakovės išreikalauti atitinkamus duomenis teismo rezoliucija buvo patenkintas; atsakovė su tokiu informacijos pateikimo įpareigojimu nesutiko, prašė jį pakeisti; vėliau trimis neskundžiamomis nutartimis buvo iš dalies netenkinti atskiri ieškovės prašymai išreikalauti iš atsakovės atitinkamus Konkurso laimėtojos pasiūlymo duomenis, juos vertinant kaip komercinę paslaptį ir neviešą bylos medžiagą. Atsižvelgiant į tai, nagrinėjamoje byloje neviešais duomenimis pripažinti šie: UAB „Parsekas“ atliekų tvarkymo sutartis; UAB „Klaipėdos transporto“ sudaryta įsipareigojimų sutartis dėl šiuksliavėžio įsigijimo; Tiekėjų grupės pasiūlyme deklaruotų kai kurių transporto priemonių techninių charakteristikų deklaracijos.
100. Teisėjų kolegija pažymi, kad, nors aptariama šalių ginčo dalis, atsižvelgiant į kitų jų nesutarimo aspektų, susijusių su Tiekėjų grupės pajėgumo vertinimo teisėtumu, nagrinėjamą, neturi lemiamos reikšmės procesinei bylos baigčiai, tačiau dėl pirmiau apžvelgtos kasacinės bylos nagrinėjimo apimtys (šios nutarties 42 punktas) yra pagrindas atskirai pasisakyti dėl tam tikrų tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų (bei teismų) teisių ir pareigų pasiūlymų (ne)išviešinimo procedūroje. Prinėstina kasacinio teismo praktika, pagal kurią, kai dėl atitinkamo Europos Sąjungos teisės klausimo pasisakoma privalomai taikytiname Teisingumo Teismo teisės akte, kasacinio teismo praktika plėtojama netaikant precedentų keitimo taisyklių reinterpretuojant ankstesnę jurisprudenciją (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. birželio 27 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-317-469/2018](#) 51 punktą ir jame nurodytą kasacinio teismo praktiką).
101. Šiame kontekste pirmiausia konstatuotina, kad pagal Teisingumo Teismo išaiškinimus dėl vieno tiekėjo pasiūlymo išviešinimui kitam tiekėjui taikytinų normų neaktualios Direktyvos 2016/943 nuostatos (Prejudicinio sprendimo 96–102 punktai). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad sprendžiant tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų ginčus dėl vieno dalyvio pasiūlymo (ne)išviešinimo kitam, netaikytinos ir Direktyvos 2016/943 nuostatos įgyvendinančios, pavyzdžiui, [CPK](#) 10¹ straipsnio, nuostatos. Kita vertus, vienintelė aplinkybė, kad pirmiau nurodytos direktyvos nuostatos atkartoja anksčiau galiojusį nacionalinį reguliavimą dėl komercinės paslapties apibrėžties ([CK 1.116 straipsnis](#)), nereiškia, kad dėl to šios (ir jas aiškinanti teismų praktika) tampa neaktualios.
102. Kasacinio teismo išaiškinta, kad perkančiosios organizacijos sprendimų (ar veiksmų) peržiūros procedūros objektas yra bet kokie jų sprendimai, kuriais pažeistos viešųjų pirkimų teisinio reguliavimo nuostatos, nenustatant jokių suvaržymų dėl šių sprendimų prigimtės ir turinio, nepriklausomai nuo galimybės tiekėjui prisiteisti žalos atlyginimą bei sprendimų priėmimo momento. Bet koks perkančiosios organizacijos sprendimas, priimtas dėl viešojo pirkimo sutarties, patenkantis į viešųjų pirkimų reguliavimo *ratione materiae* (materialusis pagrindas) ir galintis turėti teisinių pasekmių, nepriklausomai nuo to, ar šis aktas priimtas pagal formalią sutarties sudarymo procedūrą, ar jos netaikant, yra sprendimas, kuriam turi būti taikoma peržiūros procedūra (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2018 m. gegužės 23 d. nutarties civilinėje byloje Nr. e3K-3-211-248/2018 57, 58 punktus ir juose nurodytą Teisingumo Teismo praktiką).
103. Atsižvelgiant į tai, kasacinio teismo konstatuota, kad subjektinė tiekėjo teisė susipažinti su savo konkurento pasiūlymu atskirai įtvirtinta įstatyme, todėl yra savarankiška ir ginama; nors tiekėjų teisė susipažinti su kitų tiekėjų pasiūlymais iš tiesų turi procedūrinio elemento požymių, tačiau, siekiant apginti šios teisės įgyvendinimą, pareikšto reikalavimo pobūdis dėl to nelaikytinas išimtinai procesiniu ir atskirai (savarankiškai) neginam (žr., pvz., pirmiau nurodytus kasacinio teismo nutartis civilinėje byloje Nr. e3K-3-211-248/2018 67, 70 punktus). Pažymėtina, kad iš esmės tapatūs išaiškinimai pateikti Prejudicinio sprendimo 103–111 punktuose.
104. Taigi, pagal kasacinio teismo ir Teisingumo Teismo praktiką perkančiosios organizacijos sprendimas dalyviui apskritai ar iš dalies neišviešinti kito tiekėjo pasiūlymo yra savarankiškas, atskirai ginčijamas sprendimas, vien dėl jo gali būti inicijuota peržiūros procedūra, t. y. pateikta pretenzija ir, esant reikalui, pareikštas ieškinyje teisme, papildomai nekvestionuojant kitų perkančiosios organizacijos sprendimų, pavyzdžiui, sudaryti viešojo pirkimo konkurso laimėtojų eilę, teisėtumo. Būtent pats ieškovas konkrečiu atveju pasirenka konkretų savo teisių gynimo būdą, t. y. tik ginčyti perkančiosios organizacijos sprendimą nesupažindinti su kito tiekėjo pasiūlymu ar šį sprendimą kvestionuoti su kitais viešojo pirkimo procedūros metu priimtais sprendimais.
105. Pažymėtina, kad VPI (taip pat ir Direktyvoje 89/665) nedetalizuoti skūstiniai perkančiosios organizacijos sprendimai, todėl aptariamas perkančiosios organizacijos sprendimas neatskleisti prašomos informacijos (nebūtinai susijusios su kito tiekėjo pasiūlymu) *ex lege* (pagal įstatymą) yra vienas iš galimų peržiūros procedūros objektų. Atsižvelgiant į tai, kaip teisiškai nepagrįsta pripažįstama ieškovės rašytiniuose paaiškinimuose kasaciniam teismui pateikta pozicija, kad VPI neįtvirtinta tiekėjų pareiga pateikti pretenziją dėl perkančiosios organizacijos sprendimo neišviešinti kito dalyvio pasiūlymo.
106. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad, kaip Prejudiciniame sprendime pažymėjo Teisingumo Teismas, peržiūros procedūros objektas yra ne tik perkančiosios organizacijos sprendimas neatskleisti atitinkamų pasiūlymo duomenų, bet ir šiuos išviešinti, nes toks jos sprendimas neišvengiamai daro įtaką konkrečiam ūkio subjekto teisėms ir pareigoms, *inter alia*, jo ir perkančiosios organizacijos pasitikėjimu grįstiems santykiams, konkurenciniam pranašumui (Prejudicinio sprendimo 126 punktas). Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad veiksmingos teisių gynbos principas taikytinas ne tik informacijos prašytojui, bet ir jos turėtojui.
107. Šiame kontekste pažymėtina, kad perkančiosios organizacijos priimtas sprendimas išviešinti atitinkamus pasiūlymo duomenis, kurie juos pateikšio ūkio subjekto nurodymu yra konfidencialūs, t. y. išsiskiriant šio tiekėjo ir perkančiosios organizacijos vertinimams dėl konkrečių duomenų apsaugos, neturi sutapti su šių duomenų *de facto* išviešinimu laiko atžvilgiu. Teisingumo Teismo vertinimu, informacijos, kurią siekiama atskleisti, turėtojui privalo bet koku atveju būti suteikta galimybė iš perkančiosios organizacijos ar teismo reikalauti laikinųjų apsaugos priemonių, siekiant išvengti nepataisomos žalos. Panašios pozicijos laikomasi ir kasacinio teismo praktikoje, kurioje pažymėta, kad tam tikrais atvejais, nors ir *de jure* neturėdama pareigos taikyti atidėjimo terminą, perkančioji organizacija, užtikrindama teisių gynbos veiksmingumą, privalo suteikti laiko apskusti atitinkamą jos sprendimą tiekėjui, siekiančiam užkirsti kelią įgyvendinti šį sprendimą (žr. pagal analogiją Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2010 m. balandžio 6 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-150/2010](#)).
108. VPI 101 straipsnio 1 dalies 1 punkte, *inter alia*, bendrai įtvirtinta, kad tiekėjas, kuris mano, kad perkančioji organizacija nesilaikė šio įstatymo reikalavimų ir tuo pažeidė ar pažeis jo teisėtus interesus, gali kreiptis į teismą dėl perkančiosios organizacijos sprendimų, neatitinkančių šio įstatymo reikalavimų, panaikinimo ar pakeitimo. Ši nuostata reiškia, kad teismas gali ne tik pripažinti perkančiosios organizacijos sprendimą (ne)išviešinti atitinkamo tiekėjo pasiūlymą neteisėtu, bet ir modifikuoti jo turinį, t. y. susiaurinti ar išplėsti ieškovei (ne)atskleistinos informacijos apimtį (pobūdį) (žr. šios nutarties 110, 120, 121 punktus).
109. Aptartas viešųjų pirkimų reguliavimas, be kita ko, suponuoja pirmiau nurodytus viešojo pirkimo ginčo šalių ribojimus procese remtis naujais pagrindais ar kelti naujus reikalavimus (šios nutarties 45, 47 punktai). Atsižvelgiant į tai, tiekėjas, nepateikęs perkančiajai organizacijai

pretenzijos dėl šios atsisakymo jį supažindinti su kito dalyvio pasiūlymu, iš principo ribojamas vėliau procese tokį perkančiosios organizacijos sprendimą tiesiogiai (reiškiant reikalavimą) ar netiesiogiai (prašant teismo išreikauti įrodymus) kvestionuoti ir (ar) remtis naujai procese paaiškėjusiomis aplinkybėmis, jei jis savo interesų tinkamai neįgyvendino viešojo pirkimo procedūrų metu.

110. Kita vertus, pažymėtina, kad atitinkami bylos duomenys gali būti išviešinti paties šalių ginčą nagrinėjančio teismo iniciatyva. Šiame kontekste atkreiptinas dėmesys į bendrąją kasacinio teismo praktiką, pagal kurią konstitucinis teisės viešumo imperatyvas, [CPK 9](#) ir [10](#) straipsniuose įtvirtintos teismo posėdžio viešumo ir bylos medžiagos viešumo taikymo taisyklės pabrėžia viešo bylų nagrinėjimo principo netaikymo išimtinumą bei reikalauja bylos viešumą riboti tik tiek ir tik tokia apimtimi, kiek tai būtina bylos šalių teisėms ir teisėtiems interesams apginti; teismas, priimdamas rašytinę nutartį dėl tam tikros bylos byloje esančios medžiagos dalies pripažinimo nevieša, turi individualizuoti saugotiną informaciją (konkrečius įrodymus), o būtinumą ją saugoti – argumentuoti; aukštesnės instancijos teismas, nagrinėdamas bylą, kurioje žemesnės instancijos teismas buvo paskyręs uždara teismo posėdį ir (ar) pripažinęs visą ar dalį bylos medžiagos nevieša, nėra saistomas šio sprendimo ir gali parinkti kitą posėdžio viešumo ir (ar) bylos medžiagos viešumo apimtį ir būdą. Teismas, pripažindamas tam tikrą medžiagą nevieša ar skirdamas uždara posėdį, sprendžia procesinio pobūdžio klausimą; teismo pasisakymas procesiniu klausimu neturi *res judicata* (galutinis teismo sprendimas) galios (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2017 m. vasario 14 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. 3K-3-72-421/2017](#) 64, 67, 70 punktus).
111. Kai teismas *ex officio* pakeičia žemesnės instancijos teismo procesinį sprendimą dėl neviešos bylos medžiagos turinio (apimtys) ir atitinkamą bylos medžiagą pripažįsta vieša, atsižvelgiant į pirmiau aptartą viešųjų pirkimų teisinį reguliavimą, ieškovas, kuris ikiteisminėje ginčo stadijoje tinkamai nekvestionavo perkančiosios organizacijos sprendimo neatskleisti atitinkamų duomenų, turi teisę remtis teismo iniciatyva išviešintais duomenimis tiek, kiek tai nelenia įstatyme įtvirtinto ribojimo teismo procese reikšti naujus reikalavimus ir remtis naujais pagrindais.
112. Pažymėtina, kad ieškovė, kaip nurodyta pirmiau, nors pretenzijoje atskirai nekvestionavo perkančiosios organizacijos sprendimo neišviešinti Tiekėjų grupės pasiūlymo, tačiau visą laiką nuosekliai įrodinėjo, kad ši neatitinka finansinio ir techninio pajėgumo reikalavimų, o konfidencialia pripažinta informacija būtent ir susijusi su šiomis kvalifikacijos sąlygomis. Teisėjų kolegija, įvertinusi tai, kad ieškovei atitinkama informacija (šios nutarties 51 punktas) nebuvo suteikta, šioje byloje konkrečiai nespręs, ar, atsižvelgiant į tai, jog ji netinkamai įgyvendino savo teisių gynybą ikiteisminėje ginčo stadijoje, ieškovė galėjo teisėtai naudotis užslaptinta informacija, jei kurioje nors teismo proceso stadijoje šie duomenys teismo *ex officio* būtų pripažinti vieša bylos medžiaga.
113. Dėl pastarojo aspekto pirmiausia pažymėtina, kad pagal nuosekliai suformuotą kasacinio teismo praktiką tiekėjo teisė apsaugoti pasiūlyme atskirai nurodytą neviešintą informaciją apima tik tokius duomenis, kurie kvalifikuotini kaip komercinė (gamybinė) paslaptis [CK 1.116](#) straipsnio 1 dalies prasme; vien tai, kad kitais atvejais (įprastai) tam tikra su tiekėju ir jo veikla susijusi informacija nėra laisvai prieinama kitiems ūkio subjektams, nereiškia, kad viešųjų pirkimų procedūrose ji yra saugotina, jei neatitinka komercinės paslapties sampratos; taigi, būtent duomenų pripažinimas komercine paslaptimi yra svarbiausias kriterijus sprendžiant klausimą dėl informacijos suteikimo tiekėjui apie kitą tiekėją, jo pasiūlymą (žr., pvz., Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. sausio 13 d. nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-184-248/2021](#) 59, 60 punktus ir juose nurodytą kasacinio teismo praktiką). Pažymėtina, kad Teisingumo Teismo išaiškinimais toks informacijos (ne)atskleidimo pobūdis (apimtis) nepaneigtas.
114. Prejudiciniame sprendime, viešųjų pirkimų tikslas užtikrinti neiškraipytą konkurenciją, todėl būtina, kad perkančioji organizacija neatskleistų tokios informacijos, kuri galėtų pakenkti sąžiningam ūkio subjektų varžymuisi ginčo viešajame pirkime ar kituose konkursuose; be to, tarp tiekėjų ir perkančiųjų organizacijų viešojo pirkimo konkurso metu susiklostantys santykiai, pasiūlymus pateikę tiekėjai turi būti užtikrinti, kad perkančioji organizacija kitiems dalyviams neatskleis kitiems subjektams tokios informacijos, kuri jiems sukeltų žalą (Prejudicinio sprendimo 115, 117 punktai). Siekdamą įsitikinti, ar atskleisti prašoma informacija pasižymi tokiais savybėmis, perkančioji organizacija turi bendradarbiauti su pasiūlymą pateikusių ūkio subjektu, kad šis išsamiai paaiškintų reikšmingas aplinkybes, kurių pagrindu būtų galima priimti teisėtą sprendimą.
115. Šiuo tikslu ji privalo kreiptis į atitinkamą tiekėją, jo prašyti paaiškinti konkrečias priežastis ir motyvus, dėl kurių tam tikra informacija buvo pažymėta kaip saugotina, o gavusi šiuos paaiškinimus, juos įvertinti. Kaip yra išaiškinta kasacinio teismo praktikoje, toks perkančiosios organizacijos ir pasiūlymą pateikusių dalyvio bendradarbiavimas yra galimas net ir tais atvejais, kai ūkio subjektas iš anksto nenurodo, kad kuri nors jo pasiūlymo dalis konfidenciali (žr. Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2013 m. spalio 18 d. nutartį civilinėje byloje [Nr. 3K-3-495/2013](#)). Perkančioji organizacija dėl atitinkamos pasiūlymo dalies (ne)atskleidimo bet koku atveju privalo priimti sprendimą, neatsižvelgiant į pasiūlymą pateikusių dalyvio pasyvumą, nebendradarbiavimą.
116. Pažymėtina, kad nei atsakovė ikiteisminėje ginčo stadijoje, nei pirmosios instancijos teismas procese, teisėjų kolegijos vertinimu, pagal pirmiau nurodytus pagrindus aiškiai nepagrindė savo sprendimų neatskleisti atitinkamų Tiekėjų grupės pasiūlymo duomenų (šios nutarties 41, 49, 66, 88, 91 punktai). Nors atsiliepime į ieškinį atsakovė nurodė, kad prašoma suteikti informacija gali Tiekėjų grupę sudarantiems ūkio subjektams sukelti žalą, sumenkinti konkurencinį pranašumą ir suvaržyti galimybes konkuruoti, bet plačiau dėl to nepasisakė, juolab kad ieškovė ir Tiekėjų grupę sudarantys subjektai, ypač UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ ir UAB „Klaipėdos transportas“ užsiima netapačiomis veiklomis. Pirmosios instancijos teismas savo sprendimų pripažinti trečiojo asmens teiktų pasiūlymų dalies nevieša, apskritai nemotyavo.
117. Atsižvelgiant į tai, konstatuotina, kad nagrinėjamoje byloje teismų konfidencialia informacija pripažinti duomenys laikytini vieša bylos medžiaga. Pirmia, dėl transporto priemonių techninių savybių deklaracijų pažymėtina, kad, viena vertus, procese visoms ginčo šalims buvo bendrai žinomi šiukšliavežių modeliai, todėl jų charakteristikų deklaravimas pagal Konkurso dokumentus negali pakenkti Tiekėjų grupės narių konkurencingumui ar jiems sukelti žalą. Antra, įsipareigojimų sutartis, sudaryta UAB „Klaipėdos transportas“ ir UAB „Verslo aleja“, taip pat nepripažintina įeinančia į kontrahentų komercinės paslapties apimtį, nes šioje vieno puslapyje (be šalių rekvizitų ir pridėtos transporto priemonės nuotraukos) sutartyje iš esmės nėra jokių nuostatų, suponuojančių šių ūkio subjektų konkurencinį pranašumą; be to, kaip nurodyta pirmiau (šios nutarties 95 punktas), joje, be deklaratyvių nuostatų, kad pardavėjas pats už nenustatytą kainą įsigis konkrečiai neidentifikuotą transporto priemonę „DAF FAN CF 250 EUR05/HIAB 21/Kranšir ją parduos UAB „Klaipėdos transportas“, taip pat šios transporto priemonės perdavimo terminai ir pan. sąlygų, teisėjų kolegijos vertinimu, nėra jokios komerciškai jautrios informacijos, kurios išviešinimas galėtų padaryti kontrahentams sukelti žalą. Nors UAB „Parsekas“ ir UAB „Salarijus“ transporto priemonių nuomos sutartis platesnės apimtys, tačiau joje taip pat nenustatyta jokių komerciškai jautrių duomenų, juolab kad, kaip nurodyta pirmiau, ikiteisminėje ginčo stadijoje buvo paviešinta informacija, kad bus naudojama transporto priemonė „Nissan Primastar“.
118. Trečia, UAB „Parsekas“ pateiktose penkiose sanitarinės rinkliavos sutartyse, sudarytose su skirtingais užsakovais, kasacinio teismo vertinimu, taip pat nėra jokių reikšmingų duomenų, galinčių sukelti žalą, pakenkti konkurenciniam pranašumui. Šiuo aspektu pažymėtina, kad šios sutartys yra identiško turinio, todėl preziumuojama, kad jas parengė būtent UAB „Parsekas“, jose įtvirtintos bendro pobūdžio nuostatos dėl paslaugų teikėjo ir užsakovo sutartinių įsipareigojimų (pavyzdžiui, per kiek laiko išrašoma sąskaita faktūra, kokio dydžio delspinigiai taikomi), būdingų tokio pobūdžio sutartims; be to, nors sutarčių prieduose Nr. 2 nurodyti įkainiai, tačiau šie priedai teismui nepateikti; prie šių sutarčių pridėti priedai Nr. 1 yra neužpildyti, juose apibrėžta galimų surinkti atliekų paraiška, kurią konkrečiau užsakymo atveju reikėtų užpildyti.
119. Atkreiptinas dėmesys į tai, kad net jei perkančioji organizacija ir teismas būtų pagrįstai pirmiau nurodytus dokumentus pripažinę konfidencialia informacija (nevieša bylos medžiaga), bet koku atveju jų veiksmais nebuvo užtikrintos ieškovės teisės į veiksmingą teisių apsaugą. Šiame kontekste pažymėtini Teisingumo Teismo prejudiciniame sprendime nurodyti išaiškinimai, pagal kuriuos tiek perkančiosios organizacijos, tiek teismai turi užtikrinti tinkamą dviejų tiekėjų – informacijos prašytojo ir jos turėtojo – interesų pusiausvyrą. Sių pareiga reiškia ne tik tai, kad turi būti bendradarbiaujama su pasiūlymą pateikusių dalyviu jo prašant pateikti išsamius ir aiškius paaiškinimus, pagrindžiančius informacijos konfidencialumo pobūdį, šiuos paaiškinimus įvertinant ir dėl jų priimant pagrįstą sprendimą, bet ir tai, kad jis turi

būti pakankamai motyvuojamas suteikti informaciją jos prašančiam ūkio subjektui.

120. Atsižvelgiant į Teisingumo Teismo išaiškinimus (Prejudicinio sprendimo 120–126, 135, 136 punktai), darytina išvada, kad, priešingai nei susiklostė nagrinėjamoje byloje, net ir tais atvejais, kai pagrįstai nusprendžiama, jog tam tikri duomenys atitinka konfidencialumo pobūdį ir dėl to turi būti saugotini, tai nereiškia, kad informacijos prašančiam subjektui negali būti teikiama jokios informacijos. Perkančiosios organizacijos, kaip nurodyta pirmiau, savo sprendimus šioje srityje privalo, laikydamosios gero administravimo principo, motyvuoti, o tokios pareigos apimtis tiesiogiai koreliuoja su saugotinos informacijos pobūdžiu (turiniu) ir apimtimi.
121. Bet kokių atveju pats dokumentas *in corpore* (visas), pavyzdžiui, sutartis, negali būti neatskleistas kitam ūkio subjektui, nes informacijos apsauga negali paneigti motyvavimo pareigos ir suponuoti ieškovo teisių gynbos fiktyvumo. Atsižvelgiant į tai, argumentai nesupažindinti tiekėjo su kito dalyvio pasiūlymu negali apsiriboti tik nurodymu apie informacijos konfidencialumą. Perkančioji organizacija (ir teismai), derindama vieno tiekėjo teisę į informacijos slaptumą ir jos apsaugą su kito tiekėjo veiksmingos teisių gynbos imperatyvu, privalo, priklausomai nuo konkrečios šių interesų užtikrinimo pusiausvyros, informacijos prašančiam tiekėjui suteikti bent minimalią informaciją, kad jos pagrindu jis galėtų spręsti dėl poreikio inicijuoti peržiūros procedūrą.
122. Kaip nurodė Teisingumo Teismas, perkančioji organizacija privalo pranešti apie savo sprendimą tam tikrus duomenis laikyti konfidencialiais *kiek įmanoma neutraliau ir taip, kad tokiu pranešimu būtų išsaugotas šių duomenų konkrečių elementų (taigi, ne visu), kurių apsauga šiuo požiūriu yra pateisinama, konfidencialumas, – jų esminį turinį; šiuo tikslu perkančioji organizacija gali pateikti tam tikrų pasiūlymo aspektų santrauką ir jų technines charakteristikas, kad nebūtų galima nustatyti konfidencialios informacijos turinio; ji taip pat gali pateikti pasiūlymą pateikusių subjekto paprašyti nekonfidencialių dokumentų, turinčių konfidencialios informacijos, versiją.*
123. Primintini kasacinio teismo išaiškinimai, kad atitinkami duomenys iš principo gali būti susisteminti ir pateikti taip, kad nors jų išviešinimas ir leis suprasti, kokie įrenginiai, medžiagos ir pan. įeina į viešojo pirkimo sutarties objektą, tačiau neatskleis tiekėjo siūlomų konkrečių technologinių sprendimų (atsakymų, kaip, kokių būdu veikia konkretus įrenginys, iš kokių sudėtinųjų dalių jis sudarytas ir pan.), jo turimų *know-how* (praktinė patirtis, technologinės naujovės), brėžinių ir t. t.; rinkoje egzistuojant keliems tam tikro objekto technologiniams sprendimams ir apie juos visuotinai žinant, ūkio subjekto, dalyvaujancio viešojo pirkimo konkurse, pasirinkimas, kokią vieną iš galimų techninių sprendimų naudoti, *per se* (savame) nelaikytinas komercine paslaptimi (žr. pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-16-378/2018](#) 47 punktą).
124. Be to, kasacinio teismo šiuo aspektu taip pat išaiškinta, kad tais atvejais, kai byloje kyla kolizija tarp procesinio sprendimo aiškumo ir motyvavimo išsamumo bei siekio apsaugoti proceso šalies komercinę paslaptį, teismas privalo kiek įmanoma labiau užtikrinti šių abiejų tikslų įgyvendinimą; atsižvelgiant į tai, kita proceso šalis (kaip ir bet kuris kitas subjektas) galėtų būti supažindinama su riboto turinio, nuasmenintu procesiniu sprendimu, o išsamiai motyvuotą, įskaitant ir konfidencialios informacijos panaudojimą, sprendimą galėtų matyti tik aukštesnės instancijos teismas, jei jame toliau būtų nagrinėjamas tas pats ginčas, arba kitas teismas, bylą nagrinėjantis iš naujo (pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-16-378/2018](#) 75 punktas).
125. Kasacinis teismas išaiškina, kad teismui, nagrinėjančiam šalių ginčą dėl konfidencialios informacijos neatskleidimo, ir nusprendus, kad perkančiosios organizacijos sprendimas neatskleisti prašomos informacijos buvo tinkamai motyvuotas ir pagrįstas, kyla pareiga *ex officio* spręsti dėl įslaptintų duomenų turinio ir reikšmės konkurso rezultatų teisėtumui, laikantis šios nutarties 39, 40 punktuose nurodytų išaiškinimų dėl aktyvaus teismo vaidmens.

Dėl bylos procesinės baigties ir bylinėjimosi išlaidų

126. Teisėjų kolegija, remdamasi pirmiau nurodytų argumentų visuma, konstatuoja, kad pirmosios ir apeliacinės instancijos teismai, nagrinėdami aplinkybes dėl Tiekėjų grupės pasiūlytų tam tikrų transporto priemonių, kuriais nebuvo remiamasi pretenzijoje ir atsakyme į ją, pažeidė ikiteisminės ginčų nagrinėjimo stadijos ribas apibrėžiantį teisinį reguliavimą ir jį aiškinančią kasacinio teismo praktiką, netinkamai kvalifikavo ir aiškino Konkurso sąlygų 4 priedo 4 punkto reikalavimą bei padarė nepagrįstą išvadą, kad UAB „Parsekas“ pagrindė savo deklaruojamas metines pajamas iš veiklos, susijusios su mišrių komunalinių atliekų surinkimu ir vežimu, todėl Tiekėjų grupė atitiko šį Konkurso sąlygų reikalavimą. Tačiau apeliacinės instancijos teismas, nors ir remdamasis kitais motyvais, iš esmės priėjo prie pagrįstos išvados, kad Tiekėjų grupė neįrodė atitikties Konkurso sąlygų 4 priedo 2 punkte įtvirtintam reikalavimui dėl konkrečių techninių reikalavimus atitinkančių transporto priemonių turėjimo, todėl Tiekėjų grupės pasiūlymas negalėjo būti pripažintas laimėjusiu Konkursą. Kadangi nustatyti apeliacinės instancijos teismo pažeidimai neturi įtakos galutinio teismo procesinio sprendimo rezultatui, kasacinis skundas atmestinas, o apeliacinės instancijos teismo sprendimas paliktinas nepakeistas ([CPK 346 straipsnis](#), 359 straipsnio 1 dalies 1 punktas).
127. Konstatavus, kad bylą nagrinėję teismai, sprenddami dėl atsakovės į bylą pateiktos Tiekėjų grupės pasiūlymo konfidencialia nurodytos informacijos pripažinimo nevieša bylos medžiaga, pažeidė pirmiau aptartas teismo reguliavimo nuostatas, reglamentuojančias neviešos bylos medžiagos turinio (apimties) nustatymą ir nukrypė nuo aktualių kasacinio teismo ir Teisingumo Teismo išaiškinimų, Klaipėdos apygardos teismo 2019 m. sausio 30 d. nutartini konfidencialia informacija ir nevieša bylos medžiaga pripažinti atsakovės pateikti tiekėjų grupės pasiūlymo duomenys laikytini vieša bylos medžiaga.
128. Dėl kitų kasacinio skundo ir atsiliepimo į jį argumentų kaip teisiskai nereikšmingų šalių ginčui spręsti teisėjų kolegija nepasisako.
129. Šaliai, kurios naudai priimtas sprendimas, iš antrosios šalies priteisiamos bylinėjimosi išlaidos ([CPK 93 straipsnio](#) 1, 2 dalys, 98 straipsnio 1 dalis). Šalies išlaidos, susijusios su advokato ar advokato padėjėjo pagalba, atsižvelgiant į konkrečios bylos sudėtingumą ir advokato ar advokato padėjėjo darbo ir laiko sąnaudas, yra priteisiamos ne didesnės, kaip yra nustatyta teisingumo ministro kartu su Lietuvos advokatų tarybos pirmininku patvirtintose rekomendacijose dėl užmokesčio dydžio ([CPK 98 straipsnio](#) 2 dalis).
130. [CPK 93 straipsnio](#) 6 dalyje nustatyta, kad bylinėjimosi išlaidos, susidariusios dėl teismo kreipimosi į Konstitucinį Teismą ar kompetentingą Europos Sąjungos teisminę instituciją, taip pat dėl kreipimosi į administracinį teismą dėl norminio teisės akto teisėtumo, proceso dalyviams paskirstomos pagal šame straipsnyje išdėstytas taisykles.
131. Kasacinio teismo praktikoje yra išaiškinta, kad, nustatant išlaidų už rašytinių paaiškinimų Teisingumo Teismui parengimą dydį, įstatymo analogijos pagrindu gali būti taikomas Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio, patvirtintų Lietuvos Respublikos teisingumo ministro 2004 m. balandžio 2 d. įsakymu Nr. 1R-85 ir Lietuvos advokatų tarybos 2004 m. kovo 26 d. nutarimu „Dėl Rekomendacijų dėl civilinėse bylose priteistino užmokesčio už advokato ar advokato padėjėjo teikiamą pagalbą maksimalaus dydžio patvirtinimo“; (toliau – ir Rekomendacijos) 8.2 punkte nustatytas koeficientas už ieškinio, priešieškinio, atsiliepimo į ieškinį ar priešieškinį parengimą (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2019 m. balandžio 24 d. nutartis civilinėje byloje [Nr. e3K-3-150-611/2019](#), 22 punktas).
132. Netenkinus atsakovės kasacinio skundo, jos patirtos kasaciniame teisme bylinėjimosi išlaidos neatlyginamos.
133. Trečiasis asmuo UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ prašo priteisti iš ieškovės 6942,01 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo advokato teisei pagalbai už procesinių dokumentų parengimą kasaciniam teismui bei Teisingumo Teismui. Įvertinus tai, kad trečiasis asmuo UAB „Klaipėdos

autobusų parkas“ byloje dalyvavo iš esmės palaikydama atsakovės poziciją, kasacinio skundo netenkinus, jai bylinėjimosi išlaidų atlyginimas nepriteistinas.

134. Ieškovė prašo priteisti 15 512,20 Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo advokato teisei pagalbai už procesinių dokumentų parengimą kasaciniam teismui bei Teisingumo Teismui. Išlaidoms pagrįsti pateikė PVM sąskaitas faktūras, suteiktų paslaugų ataskaitas ir mokėjimų nurodymus:
- 134.1. Už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą patyrė 3484,80 Eur, o už prašymo leisti susipažinti su dokumentais parengimą patyrė 363 Eur išlaidų (2019 m. liepos 31 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2019-07-022, 2019 m. rugpjūčio 31 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2019-08-027, 2019 m. liepos 1–31 d. ir rugpjūčio 1–31 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaitos, išrašai iš banko sąskaitos dėl 2019 m. rugsėjo 9 d. ir 20 d. atliktų apmokėjimų). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už atsiliepimo į kasacinį skundą parengimą viršija pagal Rekomendacijų 8.14 punktą maksimalią atlygintiną advokato pagalbai išlaidų sumą – 2146,59 Eur (1,7 x 1262,70 Eur (2019 m. 1 ketv.)). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už prašymo leisti susipažinti su dokumentais parengimą neviršija pagal Rekomendacijų 8.16 punktą maksimalios atlygintinos advokato pagalbai išlaidų sumos – 505,08 Eur (0,4 x 1262,70 Eur (2019 m. 1 ketv.)).
- 134.2. Už prašymo dėl bylinėjimosi išlaidų atlyginimo priteisimo parengimą patyrė 108,90 Eur išlaidų (2019 m. lapkričio 29 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2019-11-032, 2019 m. lapkričio 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2020 m. balandžio 14 d. atlikto apmokėjimo). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už prašymo priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą parengimą neviršija pagal Rekomendacijų 8.16 punktą maksimalios atlygintinos advokato pagalbai išlaidų sumos – 543,44 Eur (0,4 x 1358,60 Eur (2019 m. 4 ketv.)).
- 134.3. Už Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių pastabų dėl kasacinio teismo prašymo priimti prejudicinį sprendimą parengimą patyrė 3775,20 Eur išlaidų (2020 m. balandžio 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2020-04-022, 2020 m. balandžio 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2020 m. birželio 5 d. atlikto apmokėjimo). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už rašytinių paaiškinimų Teisingumo Teismui parengimą viršija pagal Rekomendacijų 8.2 punktą maksimalią atlygintiną advokato pagalbai išlaidų sumą – 3396,50 Eur (2,5 x 1358,60 Eur (2019 m. 4 ketv.)).
- 134.4. Už Teisingumo Teismui pateiktų papildomų rašytinių paaiškinimų ir atsakymų parengimą patyrė 2662 Eur išlaidų (2021 m. sausio 29 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2021-01-042, 2021 m. sausio 1–31 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2021 m. vasario 25 d. atlikto apmokėjimo). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už Teisingumo Teismui pateiktų rašytinių paaiškinimų ir atsakymų parengimą neviršija pagal Rekomendacijų 8.2 punktą maksimalios atlygintinos advokato pagalbai išlaidų sumos – 3637 Eur (2,5 x 1454,80 Eur (2020 m. 3 ketv.)).
- 134.5. Už pranešimo apie proceso eigą Teisingumo Teisme parengimą (15 min.) patyrė 36,30 Eur išlaidų (2021 m. balandžio 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2021-04-076, 2021 m. balandžio 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2021 m. gegužės 28 d. atlikto apmokėjimo). Atsižvelgiant į Rekomendacijų 8.20, 9 punktus, išlaidų atlyginimas už nurodytą advokato teisinių paslaugų teikinimą nepriteistinas.
- 134.6. Už preliminarų Teisingumo Teismo sprendimo analizę, tolimesnių veiksmų identifikavimą ir kliento informavimą (1 val. 30 min.) patyrė 290,40 Eur išlaidų (2021 m. rugsėjo 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2021-09-039, 2021 m. rugsėjo 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2021 m. spalio 12 d. atlikto apmokėjimo). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už nurodytas teises paslaugas neviršija pagal Rekomendacijų 8.20 punktą maksimalios atlygintinos advokato pagalbai išlaidų sumos – 313,28 Eur (2 val. x 0,1 x 1566,40 Eur (2021 m. 2 ketv.)).
- 134.7. Už rašytinių paaiškinimų kasaciniam teismui parengimą patyrė 1161,60 Eur ir 3630 Eur išlaidų (2021 m. spalio 29 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2021-10-014, 2021 m. spalio 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2021 m. spalio 12 d. atlikto apmokėjimo, 2021 m. lapkričio 30 d. PVM sąskaita faktūra Nr. 2021-11-015, 2021 m. lapkričio 1–30 d. suteiktų teisinių paslaugų ataskaita, išrašas iš banko sąskaitos dėl 2021 m. lapkričio 30 d. atlikto apmokėjimo). Prašomų priteisti išlaidų atlyginimas už rašytinių paaiškinimų parengimą viršija pagal Rekomendacijų 8.16 punktą maksimalią atlygintiną advokato pagalbai išlaidų sumą – 626,56 Eur (0,4 x 1566,40 Eur (2021 m. 2 ketv.)).
135. Atsižvelgiant į tai, kad ieškovės prašomų priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimas viršija Rekomendacijose nustatytus maksimalius atlygintino užmokesčio už advokato pagalbą dydžius, ieškovei maksimali galima atlygintina advokato pagalbai išlaidų, patirtų kasaciniame teisme ir Teisingumo Teisme, suma – 9593,95 Eur (2146,59 Eur + 363 Eur + 108,90 Eur + 3396,50 Eur + 2662 Eur + 290,40 Eur + 626,56 Eur) ([CPK 98 straipsnio](#) 1 dalis).
136. Primintina kasacinio teismo praktika, pagal kurią, kai ieškovė savo interesus gina prieš du procesinius varžovus (paprastai prieš perkančiąją organizaciją ir viešojo pirkimo laimėtoją), nustačius pastarųjų bylos šalių argumentų nepagrįstumą, yra teisinga iš jų lygiomis dalimis priteisti ieškovės patirtų bylinėjimosi išlaidų atlyginimą ([CPK 93 straipsnio](#) 4 dalis) (žr., pvz., pirmiau nurodytos kasacinio teismo nutarties civilinėje byloje [Nr. e3K-3-272-378/2020](#) 201 punktą).
137. Šioje byloje kaip tretieji asmenys, nepareiškiantys savarankiškų reikalavimų, atsakovės pusėje dalyvauja UAB „Klaipėdos autobusų parkas“, UAB „Parsekas“ ir UAB „Klaipėdos transportas“ (Tiekėjų grupė, pripažinta Konkurso laimėtoja). Tačiau UAB „Klaipėdos autobusų parkas“ apeliacinės instancijos teismui pateikė atsiliepimą į ieškovės apeliacinį skundą ir kasaciniame teisme pateikė rašytinius paaiškinimus dėl Teisingumo Teismo Prejudicinio sprendimo, UAB „Parsekas“ taip pat pateikė tik rašytinius paaiškinimus kasaciniam teismui.
138. Atsižvelgdama į tai, teisėjų kolegija nusprendžia, kad tokiomis aplinkybėmis yra teisinga priteisti bylinėjimosi išlaidų atlyginimą kasaciniame procese iš atsakovės, t. y. proceso dalyvio, prieš kurio argumentus gynėsi ieškovė ([CPK 93 straipsnio](#) 1, 4 dalis).
139. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo 2021 m. gruodžio 10 d. pažymą apie išlaidas, susijusias su procesinių dokumentų įteikimu, kasacinis teismas patyrė 13 Eur tokių išlaidų, todėl iš atsakovės valstybei priteistinas šių išlaidų atlyginimas ([CPK 79 straipsnis](#) 88 straipsnio 1 dalies 3 punktas, 96 straipsnis).

Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegija, vadovaudamasi Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 359 straipsnio 1 dalies 1 punktu, 362 straipsnio 1 dalimi,

nutaria:

Lietuvos apeliacinio teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2019 m. gegužės 30 d. sprendimą palikti nepakeistą.

Pripažinti visą bylos medžiagą vieša.

Priteisti ieškovei UAB „Ecoservice Klaipėda“ (j. a. k. 140026178) iš atsakovės UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro (j. a. k.

163743744) 9593,95 Eur (devynis tūkstančius penkis šimtus devyniasdešimt tris Eur 95 ct) patirtų bylinėjimosi išlaidų advokato pagalbai atlyginimo.

Priteisti valstybei iš atsakovės UAB Klaipėdos regiono atliekų tvarkymo centro (j. a. k. 163743744) 13 (trylika) Eur bylinėjimosi išlaidų atlyginimo. Valstybei priteista suma mokėtina į Valstybinės mokesčių inspekcijos (j. a. k. 188659752) biudžeto pajamų surenkamąją sąskaitą, įmokos kodas – 5660.

Ši Lietuvos Aukščiausiojo Teismo nutartis yra galutinė, neskundžiama ir įsiteisėja nuo priėmimo dienos.

Teisėjai Sigita Rudėnaitė

Gediminas Sagatys

Dalia Vasarienė